



Bank Polski

**Skrócone śródroczne
skonsolidowane sprawozdanie
finansowe Grupy Kapitałowej
Powszechnej Kasy Oszczędności
Banku Polskiego Spółki Akcyjnej**

za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2012
roku

WYBRANE DANE FINANSOWE DOTYCZĄCE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. PLN		w tys. EUR	
	okres od	okres od	okres od	okres od
	01.01.2012 do 30.06.2012	01.01.2011 do 30.06.2011	01.01.2012 do 30.06.2012	01.01.2011 do 30.06.2011
Wynik z tytułu odsetek	4 042 245	3 574 546	956 835	901 002
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 502 699	1 541 403	355 702	388 527
Wynik z działalności operacyjnej	2 443 226	2 311 028	578 333	582 519
Zysk brutto	2 449 254	2 307 231	579 760	581 562
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)	1 952 805	1 837 147	462 246	463 072
Zysk netto przypadający na jednostkę dominującą	1 953 361	1 838 314	462 378	463 367
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,56	1,47	0,37	0,37
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,56	1,47	0,37	0,37
Dochody całkowite netto	1 773 245	1 757 367	419 743	442 963
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(82 984)	2 089 581	(19 643)	526 701
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	2 280 924	(482 189)	539 915	(121 541)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(2 109 884)	(160 920)	(499 428)	(40 562)
Przepływy pieniężne netto	88 056	1 446 472	20 844	364 600

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. PLN		w tys. EUR	
	stan na 30.06.2012	stan na 31.12.2011	stan na 30.06.2012	stan na 31.12.2011
Aktywa razem	190 437 871	190 748 037	44 690 088	43 186 931
Kapitał własny ogółem	23 007 729	22 821 984	5 399 228	5 167 086
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	23 009 657	22 823 274	5 399 680	5 167 378
Kapitał zakładowy	1 250 000	1 250 000	293 338	283 010
Liczba akcji (w tys.)	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	18,41	18,26	4,32	4,13
Rozwodniona liczba akcji (w tys.)	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN/EUR)	18,41	18,26	4,32	4,13
Współczynnik wypłacalności	13,01%	12,37%	13,01%	12,37%
Fundusze podstawowe (Tier 1)	18 971 668	16 664 233	4 452 085	3 772 920
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	1 569 066	1 545 549	368 213	349 925
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	59 979	133 134	14 075	30 143

Wybrane pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeliczono na EUR według następujących kursów:

- pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kurs liczony, jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego z sześciu miesięcy okresu zakończony dnia 30 czerwca 2012 i 2011 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,2246 PLN i 1 EUR = 3,9673 PLN,
- pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs średni NBP na dzień 30 czerwca 2012 roku: 1 EUR = 4,2613 PLN oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku: 1 EUR = 4,4168 PLN.

Spis treści	Strona
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	8

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2012 roku i dnia 30 czerwca 2011 roku

	Nota	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Działalność kontynuowana			
Przychody z tytułu odsetek	4	6 487 257	5 602 314
Koszty z tytułu odsetek	4	(2 445 012)	(2 027 768)
Wynik z tytułu odsetek		4 042 245	3 574 546
Przychody z tytułu prowizji i opłat	5	1 853 696	1 899 854
Koszty z tytułu prowizji i opłat	5	(350 997)	(358 451)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		1 502 699	1 541 403
Przychody z tytułu dywidend		6 077	6 537
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	6	15 385	(35 276)
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych		4 642	15 937
Wynik z pozycji wymiany		144 655	132 385
Pozostałe przychody operacyjne	7	237 646	230 109
Pozostałe koszty operacyjne	7	(162 497)	(150 042)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		75 149	80 067
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	8	(1 101 285)	(881 400)
Ogólne koszty administracyjne	9	(2 246 341)	(2 123 171)
Wynik z działalności operacyjnej		2 443 226	2 311 028
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i współzależnych		6 028	(3 797)
Zysk brutto		2 449 254	2 307 231
Podatek dochodowy	10	(496 449)	(470 084)
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)		1 952 805	1 837 147
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli		(556)	(1 167)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		1 953 361	1 838 314
Zysk na jedną akcję			
- podstawowy z zysku za okres (PLN)	11	1,56	1,47
- rozwodniony z zysku za okres (PLN)		1,56	1,47
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)		1 250 000	1 250 000
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)		1 250 000	1 250 000

Działalność zaniechana

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA nie prowadziła w I półroczu 2012 roku i w I półroczu 2011 roku działalności zaniechanej.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2012 roku i dnia 30 czerwca 2011 roku

	Nota	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców niesprawujących kontroli)		1 952 805	1 837 147
Inne dochody całkowite		(179 560)	(79 780)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, brutto	16	(241 976)	(94 406)
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	10	45 975	17 937
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, netto		(196 001)	(76 469)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, brutto		21 811	28 856
Podatek odroczony z tytułu aktualizacji wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	10	(4 108)	(5 482)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, netto		17 703	23 374
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(2 443)	(26 318)
Udział w innych dochodach całkowitych jednostki stowarzyszonej		1 181	(367)
Dochody całkowite netto, razem		1 773 245	1 757 367
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:		1 773 245	1 757 367
akcjonariuszy PKO Banku Polskiego SA		1 773 883	1 758 261
udziałowców niesprawujących kontroli		(638)	(894)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 30 czerwca 2012 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Nota	30.06.2012	31.12.2011
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym		8 837 388	9 142 168
Należności od banków	13	2 761 316	2 396 227
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	14	389 610	1 311 089
Pochodne instrumenty finansowe	15	2 857 209	3 064 733
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	17	14 946 799	12 467 201
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18	141 331 155	141 634 494
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	12 741 997	14 393 276
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne	20	124 555	123 119
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		20 401	20 410
Zapasy		586 039	566 846
Wartości niematerialne	21	1 770 959	1 800 008
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	21	2 494 788	2 541 317
nieruchomości inwestycyjne		243	248
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 387	5 957
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10	615 651	543 922
Inne aktywa		957 617	737 270
SUMA AKTYWÓW		190 437 871	190 748 037
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		2 868	3 454
Zobowiązania wobec banków	22	5 740 840	6 239 164
Pochodne instrumenty finansowe	15	2 759 720	2 645 281
Zobowiązania wobec klientów	23	146 986 505	146 473 897
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	24	7 303 275	7 771 779
Zobowiązania podporządkowane		1 614 369	1 614 377
Pozostałe zobowiązania	25	2 294 797	2 450 763
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		75 382	78 810
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		33 673	29 364
Rezerwy	26	618 713	619 164
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		167 430 142	167 926 053
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy		1 250 000	1 250 000
Pozostałe kapitały		20 004 020	17 881 264
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(94 384)	(92 023)
Niepodzielony wynik finansowy		(103 340)	(23 162)
Wynik roku bieżącego		1 953 361	3 807 195
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		23 009 657	22 823 274
Udziały niekontrolujące		(1 928)	(1 290)
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		23 007 729	22 821 984
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		190 437 871	190 748 037
Współczynnik wypłacalności	38.1.2	13,01%	12,37%
Wartość księgowa (w tys. PLN)		23 007 729	22 821 984
Liczba akcji (w tys.)	1	1 250 000	1 250 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		18,41	18,26
Rozwodniona liczba akcji (w tys.)		1 250 000	1 250 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		18,41	18,26

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2012 roku i dnia 30 czerwca 2011 roku

za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2012 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały							Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej, razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Udziały w innych dochodach całkowitych jednostki stowarzyszonej	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Razem pozostałe kapitały						
1 stycznia 2012 roku	1 250 000	13 041 390	1 070 000	3 460 368	(257)	(52 422)	362 185	17 881 264	(92 023)	(23 162)	3 807 195	22 823 274	(1 290)	22 821 984
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 807 195	(3 807 195)	-	-	-
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	1 181	17 703	(196 001)	(177 117)	(2 361)	-	1 953 361	1 773 883	(638)	1 773 245
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 953 361	1 953 361	(556)	1 952 805
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	1 181	17 703	(196 001)	(177 117)	(2 361)	-	-	(179 478)	(82)	(179 560)
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	2 322 284	-	66 122	-	-	-	2 388 406	-	(2 388 406)	-	-	-	-
Wpływ przejęcia przez jednostkę dominującą aktywów i zobowiązań spółki zależnej	-	-	-	(88 533)	-	-	-	(88 533)	-	88 533	-	-	-	-
Wypłacona dywidenda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 587 500)	-	(1 587 500)	-	(1 587 500)
30 czerwca 2012 roku	1 250 000	15 363 674	1 070 000	3 437 957	924	(34 719)	166 184	20 004 020	(94 384)	(103 340)	1 953 361	23 009 657	(1 928)	23 007 729

za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały							Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej, razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Udziały w innych dochodach całkowitych jednostki stowarzyszonej	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Razem pozostałe kapitały						
1 stycznia 2011 roku	1 250 000	12 212 177	1 070 000	3 412 239	976	(25 171)	217 924	16 888 145	(109 747)	112 297	3 216 883	21 357 578	1 990	21 359 568
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 216 883	(3 216 883)	-	-	-
Dochody całkowite razem, w tym:	-	-	-	-	(367)	23 374	(76 469)	(53 462)	(26 591)	-	1 838 314	1 758 261	(894)	1 757 367
Zysk netto	-	-	-	-	(367)	23 374	(76 469)	(53 462)	(26 591)	-	1 838 314	1 838 314	(1 167)	1 837 147
Pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	(367)	23 374	(76 469)	(53 462)	(26 591)	-	-	(80 053)	273	(79 780)
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	830 200	-	48 129	-	-	-	878 329	-	(878 329)	-	-	-	-
Zadeklarowana dywidenda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2 475 000)	-	(2 475 000)	-	(2 475 000)
30 czerwca 2011 roku	1 250 000	13 042 377	1 070 000	3 460 368	609	(1 797)	141 455	17 713 012	(136 338)	(24 149)	1 838 314	20 640 839	1 096	20 641 935

Noty przedstawione na stronach od 10 do 70
stanowią integralną część śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2012 roku i dnia 30 czerwca 2011 roku

	Nota	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk brutto		2 449 254	2 307 231
Korekty razem:		(2 532 238)	(217 650)
Amortyzacja		269 622	251 381
Strata z działalności inwestycyjnej		1 657	(11 007)
Odsetki i dywidendy		(427 516)	(157 146)
Zmiana stanu należności od banków		28 401	68 643
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz instrumentów finansowych przy początkowym ujęciu wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		(1 558 119)	(1 687 797)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)		207 524	23 770
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(55 483)	(5 445 687)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(239 531)	(267 371)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		(525 071)	1 151 870
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)		114 439	(145 983)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		512 618	6 114 189
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych		(66 195)	34 172
Zmiana stanu rezerw i odpisów		315 850	439 296
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		(17 897)	112 648
Zapłacony podatek dochodowy		(521 120)	(439 977)
Inne korekty		(571 417)	(258 651)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(82 984)	2 089 581
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		9 568 978	2 112 307
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		9 564 992	2 097 580
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		2 149	13 288
Inne wpływy inwestycyjne (dywidendy)		1 837	1 439
Wydatki z działalności inwestycyjnej		(7 288 054)	(2 594 496)
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych		(2 500)	-
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		(7 072 160)	(2 409 010)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(213 394)	(185 486)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		2 280 924	(482 189)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływ z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		4 462 910	44 482
Umorzenie dłużnych papierów wartościowych		(4 853 501)	(119)
Dywidendy wypłacone		(1 587 500)	-
Spłata odsetek od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych		(111 010)	(40 307)
Zaciągnięcie zobowiązań długoterminowych		362 087	232 493
Spłata zobowiązań długoterminowych		(382 870)	(397 469)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(2 109 884)	(160 920)
Przepływy pieniężne netto		88 056	1 446 472
w tym z tytułu różnic kursowych od gotówki i jej ekwiwalentów		(58 722)	5 128
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		11 422 970	8 438 681
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	29	11 511 026	9 885 153
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		4 041	5 447

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1. Informacje ogólne	10
2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen	14
3. Informacje dotyczące segmentów działalności	16
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	20
4. Przychody i koszty z tytułu odsetek	20
5. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	21
6. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	21
7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	22
8. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	23
9. Ogólne koszty administracyjne	25
10. Podatek dochodowy	25
11. Zysk przypadający na jedną akcję	25
12. Wyplacone dywidendy (łącznie oraz w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje	26
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	26
13. Należności od banków	26
14. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	27
15. Pochodne instrumenty finansowe	27
16. Pochodne instrumenty zabezpieczające	28
17. Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	31
18. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31
19. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	33
20. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne	33
21. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe	35
22. Zobowiązania wobec banków	35
23. Zobowiązania wobec klientów	36
24. Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	36
25. Pozostałe zobowiązania	37
26. Rezerwy	37
POZOSTAŁE NOTY	38
27. Zobowiązania pozabilansowe	38
28. Sprawy sporne	39
29. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	41
30. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi	41
31. Transakcje z jednostkami powiązanymi kapitałowo	44
32. Transakcje z jednostkami powiązanymi osobowo	44
33. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA	44
34. Zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Banku	45

35.	Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym	48
36.	Zmiany sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jednostki, niezależnie od tego, czy te aktywa i zobowiązania są ujęte w wartości godziwej czy w skorygowanej cenie nabycia (koszcie zamortyzowanym)	48
	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ZWIĄZANYM Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI	48
37.	Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej	48
38.	Adekwatność kapitałowa	67
	INFORMACJE DOTYCZĄCE ZDARZEŃ NASTĘPUJĄCYCH PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY	69
39.	Zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy	69

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

Skonsolidowane śródroczne sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA („Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA”, „Grupa Kapitałowa Banku”) obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2012 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku (w zakresie skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych) oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2011 roku (w zakresie skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej). Dane finansowe prezentowane są w złotych polskich (PLN), w zaokrągleniu do tysiąca złotych, chyba że wskazano inaczej.

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Banku jest Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna („PKO Bank Polski SA”, „Bank”).

Bank został utworzony w 1919 roku jako Poczta Kasa Oszczędnościowa. Od 1950 roku rozpoczął działalność jako Powszechna Kasa Oszczędności bank państwowy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 roku (Dz. U. Nr 5, poz. 55 ze zm.) przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności bank państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, w Polsce.

W dniu 12 kwietnia 2000 roku zarejestrowano Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną i wpisano do Rejestru Handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy. Obecnie właściwym sądem jest Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank został zarejestrowany pod numerem KRS 0000026438 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 016298263. Kapitał zakładowy (wpłacony) wynosi 1 250 000 000 PLN.

Akcjonariat Banku jest następujący:

Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Ilość głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
<i>Na dzień 30 czerwca 2012 roku</i>				
Skarb Państwa	512 406 277	40,99	1 zł	40,99
Bank Gospodarstwa Krajowego	128 102 731	10,25	1 zł	10,25
Pozostali	609 490 992	48,76	1 zł	48,76
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00
<i>Na dzień 31 grudnia 2011 roku</i>				
Skarb Państwa	512 406 277	40,99	1 zł	40,99
Bank Gospodarstwa Krajowego	128 102 731	10,25	1 zł	10,25
Pozostali	609 490 992	48,76	1 zł	48,76
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00

W dniu 26 lipca 2012 roku PKO Bank Polski SA otrzymał zawiadomienie od Ministra Skarbu Państwa o zbyciu przez Skarb Państwa znacznego pakietu akcji Banku, w wyniku czego nastąpiła zmiana posiadanej przez Skarb Państwa ogólnej liczby głosów w Banku.

Zgodnie z treścią otrzymanego przez Bank zawiadomienia w dniu 24 lipca 2012 roku w drodze transakcji pakietowych zostało zbytych 95 000 000 akcji Banku posiadanych przez Skarb Państwa. Przed przeprowadzeniem transakcji zbycia Skarb Państwa posiadał łącznie 512 406 277 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowiły 40,99% w kapitale zakładowym oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku.

W wyniku ww. transakcji zbycia akcji w dniu 24 lipca 2012 roku Skarb Państwa posiada 417 406 277 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowią 33,39% w kapitale zakładowym oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku.

Ponadto, Bank Gospodarstwa Krajowego („BGK”), kontrolowany w całości przez Skarb Państwa posiada 128 102 731 akcji na okaziciela dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowią 10,25% w kapitale zakładowym Banku oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku.

Przed transakcją zbycia akcji, o której wyżej mowa, Skarb Państwa oraz BGK posiadały 640 509 008 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowiły 51,24% w kapitale zakładowym Banku oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku.

Po transakcji zbycia akcji, o której wyżej mowa, Skarb Państwa oraz BGK posiadają 545 509 008 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowią 43,64% w kapitale zakładowym Banku oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku.

Bank otrzymał od ING Otwartego Funduszu Emerytalnego zawiadomienie z dnia 27 lipca 2012 roku o zwiększeniu stanu posiadania akcji PKO Banku Polskiego SA powyżej progu 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. W wyniku nabycia akcji PKO Banku Polskiego SA rozliczonych w dniu 24 lipca 2012 roku, ING Otwarty Fundusz Emerytalny zwiększył stan posiadania akcji Banku do 64 594 448, co stanowi 5,17% kapitału zakładowego oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Przed nabyciem akcji Fundusz posiadał 53 631 448 akcji PKO Banku Polskiego SA, stanowiących 4,29% kapitału zakładowego oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Działalność Grupy Kapitałowej Banku

PKO Bank Polski SA jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym obsługującym osoby fizyczne, prawne lub inne podmioty będące rezydentem i nierezydentem. PKO Bank Polski SA może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

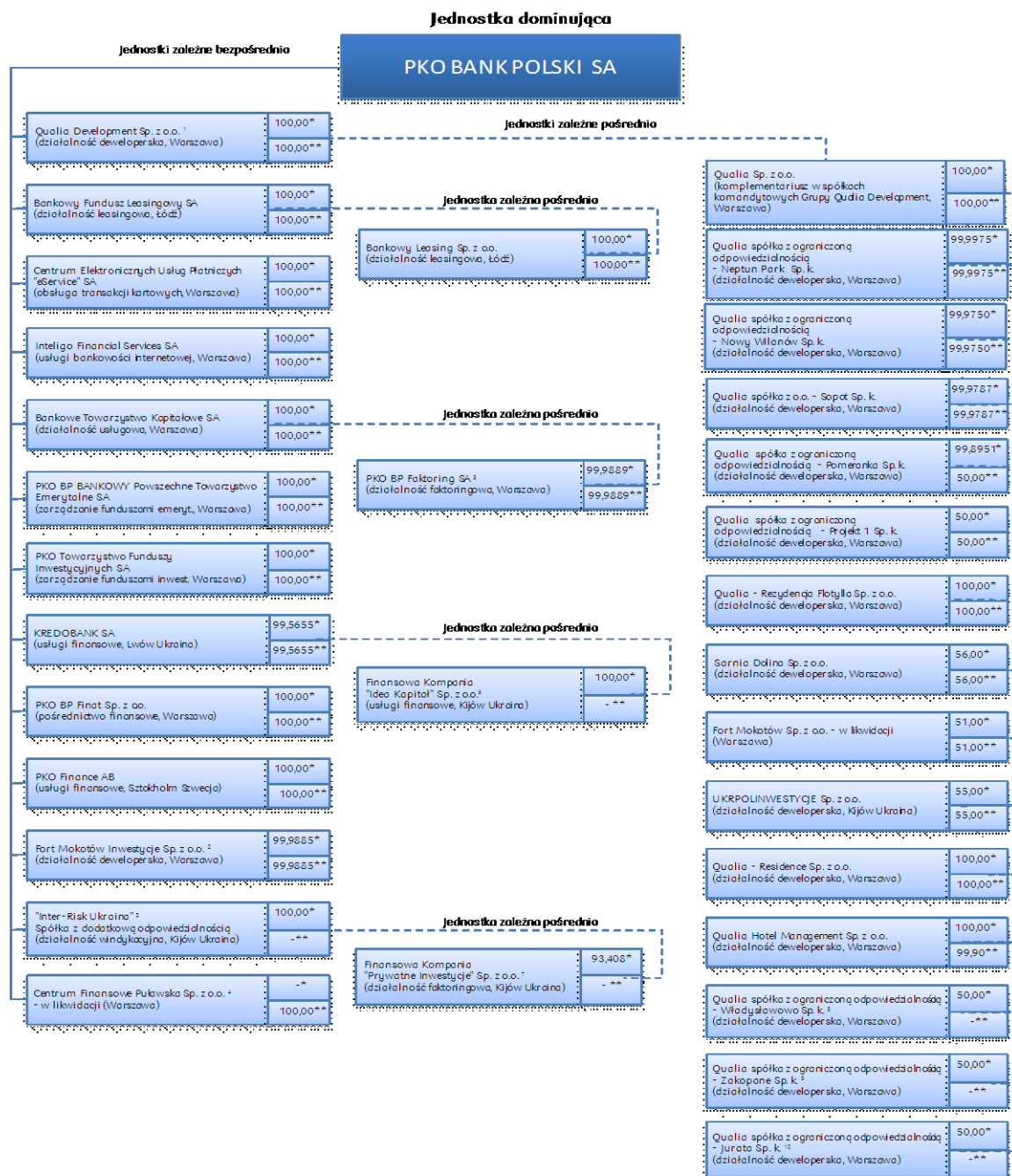
Ponadto, poprzez podmioty zależne Grupa Kapitałowa Banku prowadzi działalność bankową na Ukrainie oraz świadczy usługi finansowe w zakresie leasingu, faktoringu, funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych, bankowości internetowej, obsługi i rozliczeń transakcji kartowych, a także prowadzi działalność deweloperską.

Zakres działalności poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Banku został przedstawiony w pozycji „Skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA”.

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poprzez spółki zależne: KREDOBANK SA, „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością, Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o., Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o. i UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o. na terenie Ukrainy jak również poprzez spółkę zależną PKO Finance AB na terenie Szwecji.

Skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

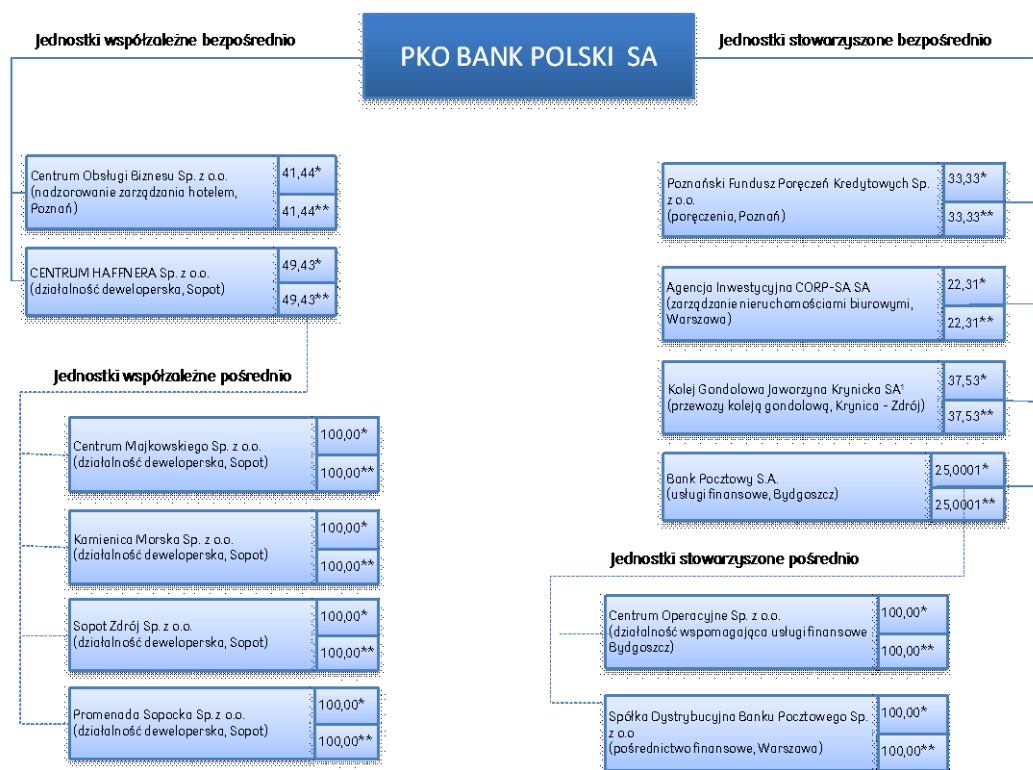
W skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wchodzi następujące jednostki:



* Udział w kapitale w % na dzień 30.06.2012 ** Udział w kapitale w % na dzień 31.12.2011

- w spółkach komandytowych należących do Grupy Qualia Development komandytariuszem jest Qualia Development Sp. z o.o., a komplementariuszem - Qualia Sp. z o.o.; w pozycji udział w kapitale prezentowany jest udział komandytariusza w wartości wniesionych/zadeklarowanych wkładów
- drugim udziałowcem Spółki jest Qualia Development Sp. z o.o.
- nabycie przez PKO Bank Polski SA Spółki zostało zarejestrowane w Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw w dniu 16 stycznia 2012 roku; dodatkowo odpowiedzialność polega na tym, że udziałowiec odpowiada za zobowiązania spółki do 103% wysokości swojego udziału w kapitale zakładowym spółki
- Spółka postanowieniem z dnia 7 maja 2012 roku została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego ze skutkiem na dzień 28 maja 2012 roku
- PKO Bank Polski SA posiada 1 akcję w Spółce
- nabycie przez KREDOBANK SA Spółki zostało zarejestrowane w Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw w dniu 23 marca 2012 roku
- Spółka do dnia 26 lutego 2012 roku była spółką bezpośrednio zależną od PKO Banku Polskiego SA
- Spółka została zarejestrowana w KRS w dniu 14 lutego 2012 roku
- Spółka została zarejestrowana w KRS w dniu 15 marca 2012 roku
- Spółka została zarejestrowana w KRS w dniu 27 marca 2012 roku

Jednostki współzależne i stowarzyszone ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:



* Udział w kapitale w % na dzień 30.06.2012

** Udział w kapitale w % na dzień 31.12.2011

¹⁾ Akcje Spółki w I półroczu 2012 roku i w 2011 roku są ujmowane w aktywach trwałych przeznaczonych do sprzedaży

Informacje na temat zmian udziału w kapitale jednostek zależnych zostały zamieszczone w Nocie 34 „Zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Banku”.

Sezonowość lub cykliczność w okresie śródrocznym

W działalności Grupy Kapitałowej Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku

1. Skład Zarządu Banku na dzień 30 czerwca 2012 roku:

Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu
Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu
Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu
Andrzej Kołatkowski	Wiceprezes Zarządu
Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu
Jacek Obłąkowski	Wiceprezes Zarządu
Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu

W dniu 13 lipca 2012 roku Pan Andrzej Kołatkowski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA z dniem 13 lipca 2012 roku.

2. Skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 30 czerwca 2012 roku:

Cezary Banasiński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Tomasz Zganiacz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Miroslaw Czekaj	Sekretarz Rady Nadzorczej

• Jan Bossak	Członek Rady Nadzorczej
• Zofia Dzik	Członek Rady Nadzorczej
• Krzysztof Kilian	Członek Rady Nadzorczej
• Piotr Marczak	Członek Rady Nadzorczej
• Marek Mroczkowski	Członek Rady Nadzorczej
• Ryszard Wierzbą	Członek Rady Nadzorczej

Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA odwołało z dniem 6 czerwca 2012 roku ze składu Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA Panią Ewę Miklaszewską - członka Rady Nadzorczej i powołało w skład Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA Panią Zofię Dzik.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe, podlegające przeglądowi przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku w dniu 1 sierpnia 2012 roku, zostało zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 31 lipca 2012 roku.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku publikowane jest łącznie ze skróconym śródrocznym sprawozdaniem finansowym PKO Banku Polskiego SA za okres 6 miesięcy kończący się dnia 30 czerwca 2012 roku.

2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen

2.1 Opis ważniejszych zasad rachunkowości

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości Nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, zatwierdzonego przez Unię Europejską.

Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2011 roku.

Prezentowane skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za I półrocze 2012 roku powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za 2011 rok sporządzonym zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

2.1.1. Standardy i interpretacje wydane i zatwierdzone w 2012 roku po dacie opublikowania sprawozdania finansowego za 2011 rok

W 2012 roku, po dacie opublikowania rocznego sprawozdania finansowego, tj. po dniu 5 marca 2012 roku Unia Europejska, Rozporządzeniem Komisji Unii Europejskiej nr 475/2012 z dnia 5 czerwca 2012 roku, zatwierdziła zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”.

Znowelizowany MSR 1 wprowadza możliwość prezentacji wyniku i pozostałych całkowitych dochodów w formie jednego lub dwóch oddzielnych dokumentów, tym samym zmienia nazwę „sprawozdania z całkowitych dochodów” na „sprawozdanie z wyniku finansowego i pozostałych całkowitych dochodów”. Stosowanie nowego nazewnictwa nie jest obowiązkowe. Zmiany obowiązują retrospektywnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania. Jeżeli jednostka zastosuje zmiany w odniesieniu do wcześniejszego okresu, fakt ten ujawnia.

Zmiany w MSR 19 wprowadzają nowe wymogi w zakresie ujmowania i wyceny kosztów programów określonych świadczeń oraz świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy, jak również zmieniają wymagane ujawnienia dotyczące wszystkich świadczeń pracowniczych. Zmiany obowiązują retrospektywnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania. Jeżeli jednostka zastosuje zmiany w odniesieniu do wcześniejszego okresu, fakt ten ujawnia.

Powyższe zmiany w zakresie MSR 1 i MSR 19 będą mieć ewentualne zastosowanie po raz pierwszy dla sprawozdań finansowych Grupy za rok 2013.

2.2 Ważniejsze szacunki i oceny

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA podczas sporządzania sprawozdania finansowego dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe, jak i na ujętą w nim informację uzupełniającą. Zasady dokonywania ważniejszych szacunków i ocen są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku.

Szacunki i założenia, które Grupa Kapitałowa Banku przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia, co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości bilansowych aktywów oraz zobowiązań, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Grupa Kapitałowa Banku uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na koniec okresu sprawozdawczego. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Dokonywane przez Grupę Kapitałową szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty szacunków są rozpoznawane w tym okresie, w którym dokonano zmiany szacunków, jeżeli korekty dotyczą tylko tego okresu. Natomiast, jeżeli korekty wpływają zarówno na okres, w którym dokonano zmiany, jak i na przyszłe okresy, są one rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany oraz w okresach przyszłych.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary, dla których Grupa Kapitałowa Banku dokonuje oszacowań:

2.2.1. Utrata wartości kredytów i pożyczek

Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz to zdarzenie ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Grupa Kapitałowa Banku planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych na historycznych parametrach.

Przyjęta metodologia szacowania odpisów z tytułu utraty wartości będzie rozwijana wraz ze zwiększającymi się możliwościami pozyskiwania informacji wskazujących na utratę wartości z istniejących oraz wdrażanych aplikacji i systemów informatycznych. W konsekwencji, pozyskiwanie nowych danych może mieć wpływ na poziom odpisów z tytułu utraty wartości w przyszłości. Metodologia i założenia wykorzystywane w Banku przy szacowaniu poddawane są regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości uległa zmianie o $-/+ 10\%$ to szacowana wielkość utraty wartości kredytów i pożyczek uległaby odpowiednio zwiększeniu o 454 miliony PLN lub zmniejszeniu o 244 miliony PLN. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń, czyli ekspozycji objętych metodą zindywidualizowaną.

2.2.2. Wycena instrumentów pochodnych oraz nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży

Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych oraz papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nienotowanych na aktywnym rynku wyznacza się stosując modele wyceny bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych możliwych do otrzymania z danego instrumentu finansowego. Przy wycenie nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży przyjmowane są również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Zmiana tych założeń mogłaby mieć wpływ na wycenę wyżej wymienionych instrumentów finansowych.

Opcje wyceniane są na podstawie danych pochodzących z rynków regulowanych, na podstawie danych otrzymanych od kontrahentów Banku bądź za pomocą modeli wyceny opcji. Zmienne używane do wyceny pochodzą z dostępnych danych rynkowych.

Stosowane przez Grupę techniki wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych opierają się na krzywej dochodowości konstruowanej na podstawie dostępnych danych rynkowych (stawki depozytów na rynku międzybankowym, kwotowania transakcji IRS). Grupa Kapitałowa Banku przeprowadziła symulację w celu ustalenia możliwego wpływu zmiany krzywej dochodowości na wycenę transakcji. Przesunięcie krzywej o 50

p.b. w górę skutkowałoby spadkiem wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych o 50 milionów PLN. Analogiczne przesunięcie w odwrotnym kierunku zwiększyłoby wycenę o 51 milionów PLN (w tym dla instrumentów objętych rachunkowością zabezpieczeń: spadek o 72 miliony PLN przy przesunięciu krzywej w górę oraz wzrost o 73,6 miliony PLN przy przesunięciu krzywej w dół).

2.2.3. Kalkulacja rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej okresowo przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawę do wyznaczania wartości rezerw na świadczenia pracownicze stanowią regulacje wewnętrzne, w szczególności Zakładowe Układy Zbiorowe Pracy obowiązujące w Spółkach Grupy Kapitałowej Banku. Wycena rezerw na świadczenia pracownicze dokonywana jest z zastosowaniem technik i założeń aktuarialnych. W kalkulacji rezerwy uwzględniono wszystkie nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne i rentowe, które mogą być w przyszłości wypłacone. Rezerwę utworzono na podstawie listy osób zawierającej wszystkie niezbędne dane o pracownikach, ze szczególnym uwzględnieniem stażu pracy, wieku oraz płci. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych, po uwzględnieniu wszystkich pozostających do wykorzystania zaległych dni urlopów oraz z tytułu odszkodowań i odpraw pieniężnych wypłacanych pracownikom, z którymi zostaje rozwiązany stosunek pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, a także z tytułu kosztów przypadających na bieżący okres, które poniesione zostaną w przyszłym okresie, w tym premii.

2.2.4. Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych

Przy szacowaniu długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych uwzględniane są następujące czynniki:

- 1) oczekiwane zużycie fizyczne szacowane w oparciu o dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywność wykorzystania, itp.,
- 2) utrata przydatności z przyczyn technologicznych lub rynkowych,
- 3) prawne i inne ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów,
- 4) oczekiwane wykorzystanie składnika aktywów oceniane na podstawie oczekiwanej zdolności produkcyjnej lub wielkości produkcji,
- 5) inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych. W sytuacji, gdy szacowany okres użytkowania jest krótszy niż okres wynikający z tytułów umownych, przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

W przypadku zmiany długości okresu użytkowania o +/- 10 lat dla składników majątkowych podlegających amortyzacji, z grupy grunty i budynki, wpływ zmiany na wynik finansowy wyniósłby odpowiednio: zmniejszenie kosztów amortyzacji o 14 milionów PLN lub zwiększenie kosztów amortyzacji o 150 milionów PLN.

3. Informacje dotyczące segmentów działalności

Podstawowy wzór segmentacji Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oparty jest na kryterium grupy klientów – odbiorców produktów i usług oferowanych przez jednostkę dominującą oraz poszczególne Spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Każdy segment operacyjny to działalność obejmująca dostarczanie produktów oraz usług, które charakteryzuje podobne ryzyko i dochody - inne niż w pozostałych wyszczególnionych segmentach operacyjnych. Przedstawiona poniżej nota segmentacyjna jest ujmowana w wewnętrznym systemie sprawozdawczym, tj. informacjach przekazywanych Zarządowi PKO Banku Polskiego SA, służących do oceny osiąganych wyników oraz alokacji zasobów.

Prezentowane poniżej zestawienie wyników segmentów odzwierciedla wewnętrzną strukturę organizacyjną Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Obecnie Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA obejmuje trzy podstawowe segmenty: detaliczny, korporacyjny i inwestycyjny:

1. Segment detaliczny obejmuje transakcje jednostki dominującej dokonywane z klientami indywidualnymi, klientami małych i średnich przedsiębiorstw oraz transakcje z klientami rynku mieszkaniowego. Segment ten obejmuje m.in. następujące produkty i usługi: rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowe, lokaty terminowe, usługi private banking, produkty inwestycyjne, karty kredytowe i debetowe, kredyty konsumpcyjne i hipoteczne, a także kredyty gospodarcze dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów rynku mieszkaniowego.
2. Segment korporacyjny obejmuje transakcje jednostki dominującej dokonywane z dużymi klientami korporacyjnymi. Segment ten obejmuje m.in. następujące produkty i usługi: prowadzenie rachunków bieżących i lokat terminowych, przechowywanie papierów wartościowych, produkty walutowe i pochodne, transakcje sell buy back i buy sell back z klientami, kredyty gospodarcze oraz leasing i faktoring. W ramach tego segmentu PKO Bank Polski SA zawiera również samodzielnie lub w konsorcjum z innymi bankami umowy finansowania dużych projektów w formie kredytów.
3. Segment inwestycyjny obejmuje transakcje jednostki dominującej dokonywane z klientami instytucji finansowych oraz działalność własną, tj. działalność inwestycyjną, działalność maklerską, transakcje międzybankowe, instrumentami pochodnymi, dłużnymi papierami wartościowymi oraz działalność podmiotów zależnych od PKO Banku Polskiego SA: Grupa Kapitałowa KREDOBANK SA, Grupa Kapitałowa Inter-Risk Ukraina Sp. z d. o., PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA, PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA, Inteligo Financial Services SA, PKO BP Finat Sp. z o.o., Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA, Grupa Qualia Development Sp. z o.o., Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o., Grupa Bankowego Funduszu Leasingowego SA, Grupa Bankowego Towarzystwa Kapitałowego SA, PKO Finance AB i Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. – w likwidacji (działalność własna). W wyniku segmentu wykazywany jest również wynik centrum transferowego uwzględniający wynik z tytułu wewnętrznych rozliczeń cen transferowych funduszy, wynik długoterminowych źródeł finansowania oraz wynik pozycji zaklasyfikowanych do rachunkowości zabezpieczeń. Wewnętrzny transfer funduszy oparty jest o stawki transferowe bazujące na stopach rynkowych. Transakcje pomiędzy segmentami operacyjnymi odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach. Długoterminowe finansowanie zewnętrzne obejmuje emisje papierów wartościowych, zobowiązania podporządkowane oraz środki z tytułu emisji EMTN i kredyty otrzymane od instytucji finansowych.

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu wewnętrznych stawek rozliczeniowych. Transakcje pomiędzy segmentami odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Zasady rachunkowości stosowane w raporcie segmentacyjnym są zgodne z zasadami rachunkowości opisanymi w Nocie 2 niniejszego sprawozdania.

Prezentowane aktywa i zobowiązania segmentu są aktywami i zobowiązaniami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej. Wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dla poszczególnych segmentów oparte są o wewnętrzne informacje zarządcze. Poszczególnym segmentom przypisano aktywa i zobowiązania oraz związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty.

Obciążenie z tytułu podatku dochodowego zostało zaprezentowane na poziomie Grupy.

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i wyników poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okresy 6 miesięcy zakończone dnia 30 czerwca 2012 roku oraz 30 czerwca 2011 roku, a także aktywów i zobowiązań na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku.

(w tysiącach złotych)

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2012 roku	Działalność kontynuowana				Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
	Segment detaiczny	Segment korporacyjny	Segment inwestycyjny		
			Działalność własna	Centrum transferowe	
Wynik z tytułu odsetek	2 856 775	334 491	84 033	766 946	4 042 245
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 168 046	148 023	186 630	-	1 502 699
Wynik pozostały	86 418	25 922	185 189	(51 621)	245 908
Wynik na operacjach finansowych	12 616	7 121	28 241	(27 951)	20 027
Wynik z pozycji wymiany	60 771	31 453	76 101	(23 670)	144 655
Przychody z tytułu dywidend	-	-	6 077	-	6 077
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	12	367	74 770	-	75 149
Przychody/koszty na rzecz klientów wewnętrznych	13 019	(13 019)	-	-	-
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(813 209)	(243 659)	(44 417)	-	(1 101 285)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(1 832 196)	(123 993)	(290 152)	-	(2 246 341)
amortyzacja	(220 032)	(12 812)	(36 778)	-	(269 622)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	-	-	-	-	6 028
Wynik segmentu brutto	1 465 834	140 784	121 283	715 325	2 449 254
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	-	(496 449)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	-	(556)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 465 834	140 784	121 283	715 325	1 953 361

Na dzień 30 czerwca 2012 roku	Działalność kontynuowana				Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
	Segment detaiczny	Segment korporacyjny	Segment inwestycyjny		
			Działalność własna	Centrum transferowe	
Aktywa	115 053 252	42 966 594	32 418 025	-	190 437 871
Zobowiązania	119 316 111	29 027 104	19 086 927	-	167 430 142

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku	Działalność kontynuowana*				Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
	Segment detaiczny	Segment korporacyjny	Segment inwestycyjny		
			Działalność własna	Centrum transferowe	
Wynik z tytułu odsetek	2 683 932	288 989	112 301	489 324	3 574 546
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 261 719	125 868	153 816	-	1 541 403
Wynik pozostały	70 997	24 774	155 709	(51 830)	199 650
Wynik na operacjach finansowych	5 677	7 400	(6 072)	(26 344)	(19 339)
Wynik z pozycji wymiany	50 597	30 376	76 898	(25 486)	132 385
Przychody z tytułu dywidend	-	-	6 537	-	6 537
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	1 708	13	78 346	-	80 067
Przychody/koszty na rzecz klientów wewnętrznych	13 015	(13 015)	-	-	-
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(784 724)	(84 467)	(12 209)	-	(881 400)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(1 789 484)	(110 555)	(223 132)	-	(2 123 171)
amortyzacja	(203 379)	(11 055)	(36 947)	-	(251 381)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	-	-	-	-	(3 797)
Wynik segmentu brutto	1 442 440	244 609	186 485	437 494	2 307 231
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	-	(470 084)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	-	(1 167)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 442 440	244 609	186 485	437 494	1 838 314

*Zmiana prezentacyjna polegająca na ujęciu wyników wszystkich spółek Grupy Kapitałowej Banku w Działalności własnej Segmentu Inwestycyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku	Działalność kontynuowana				Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA
	Segment detaiczny	Segment korporacyjny	Segment inwestycyjny		
			Działalność własna	Centrum transferowe	
Aktywa	118 360 801	42 227 310	30 159 926	-	190 748 037
Zobowiązania	116 336 341	32 045 191	19 544 521	-	167 926 053

(w tysiącach złotych)

Jako uzupełniający, Grupa PKO Banku Polskiego SA stosuje podział geograficzny segmentów. Działalność Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA prowadzona jest na Ukrainie poprzez Grupę Kapitałową KREDOBANK SA, Grupę Kapitałową Inter-Risk Ukraina Sp. z d. o. oraz Spółkę UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o.

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2012 roku	Polska	Ukraina	Razem
Wynik z tytułu odsetek	4 013 394	28 851	4 042 245
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 478 930	23 769	1 502 699
Wynik pozostały	230 451	15 457	245 908
Ogólne koszty administracyjne	(2 184 873)	(61 468)	(2 246 341)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(1 074 250)	(27 035)	(1 101 285)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	-	-	6 028
Wynik segmentu brutto	2 463 652	(20 426)	2 449 254
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	(496 449)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	(556)
Zysk/strata netto	2 463 652	(20 426)	1 953 361

Na dzień 30 czerwca 2012 roku	Polska	Ukraina	Razem
Aktywa segmentu	188 612 912	1 824 959	190 437 871
Zobowiązania segmentu	166 330 684	1 099 458	167 430 142

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku	Polska	Ukraina	Razem
Wynik z tytułu odsetek	3 550 809	23 737	3 574 546
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 524 086	17 317	1 541 403
Wynik pozostały	196 099	3 551	199 650
Ogólne koszty administracyjne	(2 075 659)	(47 512)	(2 123 171)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(892 847)	11 447	(881 400)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	-	-	(3 797)
Wynik segmentu brutto	2 302 488	8 540	2 307 231
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	(470 084)
Zyski i straty udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	(1 167)
Zysk/strata netto	2 302 488	8 540	1 838 314

Na dzień 31 grudnia 2011 roku	Polska	Ukraina	Razem
Aktywa segmentu	189 196 560	1 551 477	190 748 037
Zobowiązania segmentu	166 763 390	1 162 663	167 926 053

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

4. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Przychody odsetkowe obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, których nie wycenia się do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	5 629 284	4 949 549
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	5 129 789	4 601 737
Przychody z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	376 903	247 738
Przychody z tytułu lokat w bankach	119 322	96 958
Inne	3 270	3 116
Pozostałe przychody, w tym:	857 973	652 765
Przychody z tytułu pochodnych instrumentów zabezpieczających	466 217	351 145
Przychody z tytułu aktywów finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	359 288	256 316
Przychody z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	32 468	45 304
Razem	6 487 257	5 602 314

W pozycji „Przychody z tytułu pochodnych instrumentów zabezpieczających” Grupa Kapitałowa Banku prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Szczegółowy opis stosowanych przez Grupę Kapitałową relacji zabezpieczających został zamieszczony w Nocie 16 skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku „Pochodne instrumenty zabezpieczające”.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2012 roku wartość przychodów z tytułu odsetek od kredytów z rozpoznaną utratą wartości wyniosła 224 030 tysięcy PLN (w okresie 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2011 roku kwota ta wynosiła 176 902 tysięcy PLN). Przychody te są ujęte w pozycji "Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom".

Koszty z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Koszty odsetkowe obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, których nie wycenia się do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	(2 444 179)	(2 026 081)
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów	(2 231 607)	(1 902 444)
Koszty z tytułu własnej emisji papierów dłużnych	(193 697)	(104 015)
Koszty z tytułu depozytów banków	(13 883)	(19 399)
Koszty premii od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(4 992)	(223)
Pozostałe koszty	(833)	(1 687)
Razem	(2 445 012)	(2 027 768)

5. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Przychody od aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	285 577	278 295
Z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	285 577	278 295
Pozostałe prowizje	1 566 299	1 620 352
Z tytułu kart płatniczych	552 059	501 426
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	449 005	462 630
Z tytułu ubezpieczenia kredytów	202 821	262 157
Z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	152 032	186 799
Z tytułu operacji kasowych	68 317	82 376
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	35 277	32 652
Z tytułu masowych operacji zagranicznych	24 124	23 393
Z tytułu sprzedaży i dystrybucji znaków opłaty sądowej	10 267	10 618
Inne*	72 397	58 301
Z tytułu usług powierniczych	1 820	1 207
Razem	1 853 696	1 899 854

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in. prowizje za sprzedaż obligacji, prowizje Domu Maklerskiego z tytułu obsługi emisji pierwotnej oraz prowizje z tytułu administrowania zadłużeniem kredytobiorców wobec budżetu państwa.

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Z tytułu kart płatniczych	(180 611)	(145 231)
Z tytułu ubezpieczeń kredytów	(54 820)	(68 464)
Z tytułu usług akwizycyjnych	(54 233)	(69 789)
Z tytułu usług rozliczeniowych	(11 026)	(11 875)
Z tytułu kosztów poniesionych za zarządzanie aktywami	(6 952)	(18 416)
Z tytułu prowizji za usługi operacyjne banków	(5 095)	(5 476)
Inne*	(38 260)	(39 200)
Razem	(350 997)	(358 451)

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: koszty opłat poniesionych przez Dom Maklerski na rzecz GPW i KDPW.

6. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Instrumenty dłużne	17 331	(3 319)
Instrumenty kapitałowe	190	1 390
Bankowe papiery wartościowe strukturyzowane wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ¹⁾	(523)	952
Instrumenty pochodne ¹⁾	(1 613)	(34 298)
Inne ¹⁾	-	(1)
Razem	15 385	(35 276)

W wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej w pozycji „Instrumenty pochodne” w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2012 roku rozpoznano część nieefektywną zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych w wysokości (12 187) tysięcy PLN (w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2011 roku rozpoznano część nieefektywną zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych w wysokości (26 066) tysięcy PLN).

(w tysiącach złotych)

01.01-30.06.2012	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	8 304 289	(8 303 179)	1 110
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	81 407	(67 132)	14 275
Razem	8 385 696	(8 370 311)	15 385

01.01-30.06.2011	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	6 350 737	(6 381 789)	(31 052)
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	48 861	(53 085)	(4 224)
Razem	6 399 598	(6 434 874)	(35 276)

Całkowita kwota zmiany wartości godziwych instrumentów finansowych wycenionych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ustalonych z wykorzystaniem technik wyceny (w przypadku braku publikowanych notowań ustalonych na aktywnym rynku) w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2012 roku wyniosła (2 136)^{*} tysięcy PLN (w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2011 roku (33 347)^{*} tysięcy PLN).

7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Pozostałe przychody operacyjne		
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	127 252	133 019
Sprzedaż, likwidacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	36 303	41 918
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	16 032	449
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	14 892	11 090
Przychody uboczne	9 440	8 530
Inne	33 727	35 103
Razem	237 646	230 109

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Pozostałe koszty operacyjne		
Koszty sprzedanych produktów i usług	(83 810)	(95 640)
Koszty sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(37 878)	(30 509)
Koszty przekazanych darowizn	(7 981)	(6 289)
Koszty uboczne	(2 673)	(2 259)
Inne	(30 155)	(15 345)
Razem	(162 497)	(150 042)

* Stanowi sumę pozycji oznaczonych indeksem ¹⁾ w nocie 6 „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej”.

8. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2012 roku	Nota	Wartość na początek okresu	Zwiększenia			Zmniejszenia				Wartość na koniec okresu	Utworzenie netto – wpływ na rachunek zysków i strat
			Utworzenie w okresie	Różnice kursowe	Inne	Zmniejszenie z tytułu spisania aktywów i rozliczenia	Rozwiązanie w okresie	Różnice kursowe	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	20 563	9 696	-	-	10 598	1 564	247	-	17 850	(8 132)
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		17 944	-	-	-	10 598	1 564	246	-	5 536	1 564
Kapitałowe papiery wartościowe nie dopuszczone do obrotu		2 619	9 696	-	-	-	-	1	-	12 314	(9 696)
Należności od banków	13	32 812	409	-	-	-	676	-	387	32 158	267
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	18	5 658 243	2 945 544	-	31 397	662 280	1 915 512	7 198	33 129	6 017 065	(1 030 032)
Sektor niefinansowy		5 497 033	2 920 340	-	30 932	660 348	1 893 563	6 883	32 678	5 854 833	(1 026 777)
kredyty gospodarcze		2 709 360	1 184 420	-	8 612	209 345	688 757	5 836	17 144	2 981 310	(495 663)
kredyty konsumpcyjne		1 463 843	1 225 011	-	19 151	432 319	899 890	77	2 585	1 373 134	(325 121)
kredyty mieszkaniowe		1 323 830	510 909	-	3 169	18 684	304 916	970	12 949	1 500 389	(205 993)
Sektor finansowy		37 058	2 666	-	160	1 714	9 126	315	451	28 278	6 460
kredyty gospodarcze		37 058	2 666	-	160	1 714	9 126	315	451	28 278	6 460
Sektor budżetowy		15 779	1 348	-	305	-	961	-	-	16 471	(387)
kredyty gospodarcze		15 779	1 348	-	305	-	961	-	-	16 471	(387)
Należności z tytułu leasingu finansowego		108 373	21 190	-	-	218	11 862	-	-	117 483	(9 328)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		2 958	-	-	-	3	-	-	-	2 955	-
Rzeczowe aktywa trwałe		6 388	11 531	313	-	-	305	-	-	17 927	(11 226)
Wartości niematerialne		135 295	4 542	-	237	-	-	-	-	140 074	(4 542)
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne	20	88 953	5 526	-	-	-	-	-	-	94 479	(5 526)
Pozostałe, w tym:		336 751	113 599	659	6 990	34 253	71 505	4	305	351 932	(42 094)
zapasy		33 088	7 313	-	-	7 897	944	-	-	31 560	(6 369)
rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	26	115 608	87 723	-	-	61	59 923	4	220	143 123	(27 800)
Razem		6 281 963	3 090 847	972	38 624	707 134	1 989 562	7 449	33 821	6 674 440	(1 101 285)

(w tysiącach złotych)

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku	Wartość na początek okresu	Zwiększenia			Zmniejszenia				Wartość na koniec okresu	Utworzenie netto – wpływ na rachunek zysków i strat
		Utworzenie w okresie	Różnice kursowe	Inne	Zmniejszenie z tytułu spisania aktywów i rozliczenia	Rozwiązanie w okresie	Różnice kursowe	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	21 909	306	-	-	16	296	622	-	21 281	(10)
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	21 259	306	-	-	-	296	614	-	20 655	(10)
Kapitałowe papiery wartościowe nie dopuszczone do obrotu	650	-	-	-	16	-	8	-	626	-
Należności od banków	28 925	1 454	-	-	-	1 505	-	2 015	26 859	51
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	4 856 670	1 912 151	-	14 768	400 672	1 068 374	24 505	-	5 290 038	(843 777)
Sektor niefinansowy	4 726 693	1 871 539	-	14 768	400 242	1 046 706	23 760	-	5 142 292	(824 833)
kredyty gospodarcze	2 229 665	471 766	-	784	71 108	316 758	18 141	-	2 296 208	(155 008)
kredyty konsumpcyjne	1 513 717	845 422	-	3 032	252 884	478 268	976	-	1 630 043	(367 154)
kredyty mieszkaniowe	983 311	554 351	-	10 952	76 250	251 680	4 643	-	1 216 041	(302 671)
Sektor finansowy	26 938	5 507	-	-	65	1 269	745	-	30 366	(4 238)
kredyty gospodarcze	26 938	5 507	-	-	65	1 269	745	-	30 366	(4 238)
Sektor budżetowy	13 134	1 425	-	-	-	2 903	-	-	11 656	1 478
kredyty gospodarcze	13 134	1 425	-	-	-	2 903	-	-	11 656	1 478
Należności z tytułu leasingu finansowego	89 905	33 680	-	-	365	17 496	-	-	105 724	(16 184)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	2 961	-	-	-	-	-	-	-	2 961	-
Rzeczowe aktywa trwałe	18 434	36	-	-	17 254	-	-	-	1 216	(36)
Wartości niematerialne	132 972	2 076	-	-	-	-	-	-	135 048	(2 076)
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne	60 138	643	-	-	-	-	-	-	60 781	(643)
Pozostałe, w tym:	314 214	131 653	-	7	10 198	96 744	508	-	338 424	(34 909)
zapasy	34 858	4 728	-	-	5 293	32	-	-	34 261	(4 696)
rezerwa na sprawy sporne oraz udzielone zobowiązania i gwarancje	89 799	102 786	-	-	22	83 431	26	-	109 106	(19 355)
Razem	5 436 223	2 048 319	-	14 775	428 140	1 166 919	25 635	2 015	5 876 608	(881 400)

9. Ogólne koszty administracyjne

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Świadczenia pracownicze	(1 213 338)	(1 145 184)
Koszty rzeczowe	(655 077)	(622 803)
Amortyzacja	(269 622)	(251 381)
Podatki i opłaty	(36 310)	(35 435)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(71 994)	(68 368)
Razem	(2 246 341)	(2 123 171)

Koszty wynagrodzeń/świadczenia pracownicze

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Wynagrodzenia	(998 851)	(956 808)
Ubezpieczenia, w tym:	(178 710)	(155 772)
składki na świadczenia emerytalne i rentowe *	(149 383)	(117 360)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(35 777)	(32 604)
Razem	(1 213 338)	(1 145 184)

*Poniesione przez Grupę Kapitałową całkowite koszty z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych.

10. Podatek dochodowy

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
Bieżące obciążenie podatkowe	(522 002)	(519 389)
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	25 553	49 305
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(496 449)	(470 084)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych związane z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	41 867	12 455
Razem	(454 582)	(457 629)

Aktywo/rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	01.01- 30.06.2012	01.01- 31.12.2011
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	615 651	543 922
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	33 673	29 364
Razem	581 978	514 558

KREDOBANK SA pozostaje w sporze z organem podatkowym na terenie Ukrainy w związku z niejednoznaczną interpretacją przepisów dotyczących zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów straty podatkowej z lat ubiegłych, za okres 2008-2010, w kwocie 771 437 tysięcy UAH (tj. 325 624 tysięcy PLN według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień 30 czerwca 2012 roku).

Sprawa rozpatrywana była przez sąd pierwszej instancji, który w dniu 7 maja 2012 roku uwzględnił skargę KREDOBANK SA. Wyrok nie nabrał mocy prawnej, gdyż w dniu 14 czerwca 2012 roku organ podatkowy złożył apelację do sądu drugiej instancji. W przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia sądu wyższej instancji, aktywo z tytułu podatku odroczonego zostanie zmniejszone o 16% powyższej straty tj. o 123 430 tysięcy UAH (52 100 tysięcy PLN).

11. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na zwykłych akcjonariuszy Banku poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Zysk na jedną akcję

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Zysk przypadający na akcjonariuszy zwykłych (w tys. PLN)	1 953 361	1 838 314
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)	1 250 000	1 250 000
Zysk przypadający na jedną akcję (w PLN na akcję)	1,56	1,47

Zysk na jedną akcję z działalności zaniechanej

W okresach zakończonych dnia 30 czerwca 2012 roku oraz dnia 30 czerwca 2011 roku w Grupie Kapitałowej Banku nie wystąpiły istotne koszty i przychody z tytułu działalności zaniechanej.

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję, obliczany jest na podstawie zysku przypadającego na zwykłych akcjonariuszy poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozводniających potencjalnych akcji zwykłych.

Zarówno w I półroczu 2012 roku jak i w I półroczu 2011 roku nie występowały instrumenty rozводniające zysk przypadający na jedną akcję.

Rozwodniony zysk z działalności zaniechanej przypadający na jedną akcję

W okresach zakończonych dnia 30 czerwca 2012 roku oraz dnia 30 czerwca 2011 roku w Grupie Kapitałowej Banku nie wystąpiły istotne koszty i przychody z tytułu działalności zaniechanej.

12. Wyplacone dywidendy (łącznie oraz w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje

Zgodnie z uchwałą nr 8/2012 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej z dnia 6 czerwca 2012 roku, ustalono dywidendę za rok 2011 w wysokości 1 587 500 tysięcy PLN, tj. 1,27 na jedną akcję.

Lista akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za 2011 rok została określona na dzień 12 czerwca 2012 roku, a wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 27 czerwca 2012 roku.

NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

13. Należności od banków

	30.06.2012	31.12.2011
Lokaty w bankach	2 155 308	1 912 647
Rachunki bieżące	351 342	405 724
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	217 626	-
Udzielone kredyty i pożyczki	66 993	108 868
Środki pieniężne w drodze	2 205	1 800
Razem	2 793 474	2 429 039
Odpis z tytułu utraty wartości należności, w tym:	(32 158)	(32 812)
odpis z tytułu utraty wartości na należność od banku zagranicznego	(32 111)	(32 385)
Razem netto	2 761 316	2 396 227

14. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	30.06.2012	31.12.2011
Dłużne papiery wartościowe	378 069	1 300 164
emitowane przez Skarb Państwa, w tym:	327 956	1 268 471
obligacje skarbowe	327 713	1 219 069
bony skarbowe	243	49 402
emitowane przez podmioty niefinansowe, obligacje korporacyjne	19 388	14 947
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, obligacje komunalne	14 809	14 783
emitowane przez inne podmioty finansowe, w tym:	12 998	239
obligacje emitowane przez GPW	12 866	-
obligacje korporacyjne	132	239
emitowane przez banki, obligacje BGK	2 918	1 724
Udziały i akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	10 083	10 925
Certyfikaty inwestycyjne	816	-
Prawa poboru	642	-
Razem	389 610	1 311 089

Na dzień 30 czerwca 2012 roku w portfelu aktywa finansowe przeznaczone do obrotu wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji sell-buy-back wynosiła 119 060 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła odpowiednio 643 483 tysięcy PLN).

15. Pochodne instrumenty finansowe

W ramach swojej działalności Bank i inne spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wykorzystują różnego typu pochodne instrumenty finansowe służące do celów zarządzania ryzykiem związanym z prowadzoną działalnością. Na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA posiadała następujące instrumenty pochodne:

	30.06.2012		31.12.2011	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty zabezpieczające	534 180	352 009	516 925	342 598
Pozostałe instrumenty pochodne	2 323 029	2 407 711	2 547 808	2 302 683
Razem	2 857 209	2 759 720	3 064 733	2 645 281

Rodzaj kontraktu	30.06.2012		31.12.2011	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	2 072 072	1 874 517	1 941 309	1 925 161
CIRS	373 417	496 015	419 640	421 039
FX Swap	251 148	261 793	438 331	139 720
Opcje	77 950	50 109	106 492	70 112
Forward	44 959	41 823	119 293	56 271
FRA	37 608	34 915	38 117	31 965
Inne	55	548	1 551	1 013
Razem	2 857 209	2 759 720	3 064 733	2 645 281

Najczęściej wykorzystywanymi typami instrumentów pochodnych w działalności Grupy Kapitałowej Banku są: IRS, CIRS, FX Swap, Opcje, Forward, FRA.

16. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Grupa na dzień 30 czerwca 2012 roku stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

- 1) zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS,
- 2) zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS,
- 3) zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w EUR o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS,
- 4) zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w CHF o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS.

Charakterystykę stosowanych przez Grupę zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych prezentuje poniższa tabela:

Strategia zabezpieczająca:	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS
Opis relacji zabezpieczającej	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty hipoteczne denominowane w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych w CHF i PLN, oraz zmian kursu walutowego CHF/PLN w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.
Zabezpieczane ryzyko	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej.
Instrument zabezpieczający	Transakcje CIRS, w których Bank płaci kupon oparty o LIBOR 3M CHF, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF oraz PLN.
Pozycja zabezpieczana	1) Portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF. 2) Portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia). Bank desygnując pozycję zabezpieczaną zastosował rozwiązania MSR.39.WS.99C w wersji przyjętej przez Unię Europejską.
Okresy, w których oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki finansowe	lipiec 2012 – październik 2026

Strategia zabezpieczająca:	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS
Opis relacji zabezpieczającej	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.
Zabezpieczane ryzyko	Ryzyko stopy procentowej.
Instrument zabezpieczający	Transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę WIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.
Pozycja zabezpieczana	Portfel kredytów w PLN indeksowanych do stopy zmiennej WIBOR 3M.
Okresy, w których oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki finansowe	lipiec 2012 – październik 2014

Strategia zabezpieczająca:	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w EUR o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS
Opis relacji zabezpieczającej	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w EUR o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.
Zabezpieczane ryzyko	Ryzyko stopy procentowej.
Instrument zabezpieczający	Transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę EURIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.
Pozycja zabezpieczana	Portfel kredytów w EUR indeksowanych do stopy zmiennej EURIBOR.
Okresy, w których oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki finansowe	lipiec 2012 – czerwiec 2016

Strategia zabezpieczająca:	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów w CHF o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS
Opis relacji zabezpieczającej	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w CHF o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.
Zabezpieczane ryzyko	Ryzyko stopy procentowej.
Instrument zabezpieczający	Transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę LIBOR CHF 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.
Pozycja zabezpieczana	Portfel kredytów w CHF indeksowanych do stopy zmiennej LIBOR CHF 3M.
Okresy, w których oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki finansowe	lipiec 2012 – lipiec 2016

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Wartość godziwa instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych ze stopą procentową i/lub kursem walutowym na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła odpowiednio:

Typ instrumentu:	Wartość bilansowa/wartość godziwa					
	30.06.2012			31.12.2011		
	Aktywa	Zobowiązania	Razem	Aktywa	Zobowiązania	Razem
IRS	289 278	-	289 278	175 566	1 643	173 923
CIRS	244 902	352 009	(107 107)	341 359	340 955	404
Razem	534 180	352 009	182 171	516 925	342 598	174 327

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających w podziale na terminy do realizacji na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Typ instrumentu:	Wartość nominalna na dzień 30 czerwca 2012 roku					
	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
IRS w tys. PLN		500 000	5 956 000	520 000	-	6 976 000
IRS						
w tys. PLN		-	-	2 011 334	-	2 011 334
w tys. EUR		-	-	472 000	-	472 000
IRS						
w tys. PLN		-	-	886 925	-	886 925
w tys. CHF		-	-	250 000	-	250 000
CIRS						
w tys. PLN	532 155	1 064 310	4 079 855	12 683 028	1 685 157	20 044 505
w tys. CHF	150 000	300 000	1 150 000	3 575 000	475 000	5 650 000

Typ instrumentu:	Wartość nominalna na dzień 31 grudnia 2011 roku					
	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
IRS w tys. PLN	-	500 000	5 330 000	526 000	-	6 356 000
IRS						
w tys. PLN	-	-	-	2 084 730	-	2 084 730
w tys. EUR	-	-	-	472 000	-	472 000
IRS						
w tys. PLN	-	-	-	908 325	-	908 325
w tys. CHF	-	-	-	250 000	-	250 000
CIRS						
w tys. PLN	-	-	1 998 315	15 714 023	1 362 488	19 074 826
w tys. CHF	-	-	550 000	4 325 000	375 000	5 250 000

(w tysiącach złotych)

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Inne dochody całkowite z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych		
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto	447 142	269 042
Zyski/ straty odniesione na inne dochody całkowite w okresie	47 656	253 257
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym	(289 632)	(347 663)
- przychody odsetkowe	(466 217)	(351 145)
- wynik z pozycji wymiany	176 585	3 482
Inne dochody całkowite na koniec okresu brutto	205 166	174 636
Efekt podatkowy	(38 982)	(33 181)
Inne dochody całkowite na koniec okresu netto	166 184	141 455
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	(12 187)	(26 066)
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto	(241 976)	(94 406)
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	45 975	17 937
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto	(196 001)	(76 469)

17. Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	30.06.2012	31.12.2011
Dłużne papiery wartościowe	14 946 799	12 467 201
emitowane przez banki centralne, w tym:	11 189 539	8 593 791
bony pieniężne NBP	11 189 539	8 593 791
emitowane przez Skarb Państwa, w tym:	3 509 427	3 620 515
obligacje skarbowe PLN	2 543 161	1 318 278
obligacje skarbowe UAH	16 675	-
obligacje skarbowe EUR	-	122 089
bony skarbowe	949 591	2 180 148
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym:	247 833	252 895
obligacje komunalne EUR	142 164	143 973
obligacje komunalne PLN	105 669	108 922
Razem	14 946 799	12 467 201

18. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	30.06.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto, w tym:	147 348 220	147 292 737
sektor finansowy	1 005 385	1 241 461
gospodarcze, w tym:	1 005 385	1 241 461
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	9 876	93 899
środki Domu Maklerskiego w Funduszu Gwarancyjnym Giełdy oraz depozyt początkowy	5 729	6 891
sektor niefinansowy	139 971 834	139 926 701
gospodarcze, w tym:	46 307 375	45 051 202
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	108 446	11 341
mieszkaniowe	70 805 066	70 808 365
konsumpcyjne	22 859 393	24 067 134
sektor budżetowy	5 221 534	5 043 786
gospodarcze	5 221 534	5 043 786
Odsetki	1 149 467	1 080 789
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(6 017 065)	(5 658 243)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	141 331 155	141 634 494

	30.06.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		
Wyceniane według metody zindywidualizowanej	7 164 746	6 549 383
Ze stwierdzoną utratą wartości, w tym:	6 266 202	5 701 547
<i>należności z tytułu leasingu finansowego</i>	152 783	142 150
Bez stwierdzonej utraty wartości, w tym:	898 544	847 836
<i>należności z tytułu leasingu finansowego</i>	144 364	89 493
Wyceniane według metody portfelowej	6 522 873	6 095 685
Ze stwierdzoną utratą wartości, w tym:	6 522 873	6 095 685
<i>należności z tytułu leasingu finansowego</i>	119 106	107 903
Wyceniane według metody grupowej (IBNR), w tym:	133 660 601	134 647 669
<i>należności z tytułu leasingu finansowego</i>	2 911 607	2 656 595
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	147 348 220	147 292 737
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej	(2 247 560)	(2 079 621)
Ze stwierdzoną utratą wartości, w tym:	(2 247 560)	(2 079 621)
<i>odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe</i>	(39 039)	(36 180)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej, w tym:	(3 077 063)	(2 910 042)
<i>odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe</i>	(65 853)	(60 091)
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR), w tym:	(692 442)	(668 580)
<i>odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe</i>	(12 591)	(12 102)
Odpisy - razem	(6 017 065)	(5 658 243)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	141 331 155	141 634 494

	30.06.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki udzielone brutto, w tym:	147 348 220	147 292 737
bankowości hipotecznej	65 560 032	65 614 374
korporacyjne	36 755 221	33 654 831
bankowości detalicznej i prywatnej	20 489 684	21 635 864
małych i średnich przedsiębiorstw	16 595 919	17 245 213
klientów rynku mieszkaniowego	6 632 089	7 897 963
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	118 322	105 240
pozostałe należności	47 486	58 463
Odsetki	1 149 467	1 080 789
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(6 017 065)	(5 658 243)
Kredyty i pożyczki udzielone netto	141 331 155	141 634 494

W I półroczu 2012 roku w efekcie resegmentacji 839 138 tysięcy PLN wolumenów kredytowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz 973 821 tysięcy PLN wolumenów kredytowych klientów rynku mieszkaniowego zostało przekazane do segmentu korporacyjnego.

Na dzień 30 czerwca 2012 roku udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości wyniósł 8,7% (na dzień 31 grudnia 2011 roku: 8,0%), natomiast wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości (wyliczony jako udział odpisów aktualizujących wartość kredytów i pożyczek udzielonych klientom ogółem do wartości bilansowej brutto kredytów z rozpoznaną utratą wartości) wyniósł 47,0% (na dzień 31 grudnia 2011 roku: 48,0%).

Na dzień 30 czerwca 2012 roku udział kredytów opóźnionych w spłacie powyżej 90 dni w stosunku do wartości brutto kredytów i pożyczek wyniósł 5,2% (na dzień 31 grudnia 2011 roku: 4,6%).

19. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	30.06.2012	31.12.2011
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	12 642 841	14 325 469
emitowane przez Skarb Państwa	7 029 251	8 679 028
obligacje skarbowe w PLN	6 817 065	8 414 865
obligacje skarbowe w EUR	-	11 720
obligacje skarbowe w USD	120 516	30 661
obligacje skarbowe w UAH	91 670	220 793
bony skarbowe	-	989
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego, obligacje komunalne	3 499 441	3 458 356
emitowane przez podmioty niefinansowe	2 063 317	2 137 215
obligacje korporacyjne w PLN	2 063 317	2 129 507
obligacje korporacyjne w UAH	-	4 946
bony wekslowe	-	2 762
emitowane przez banki, obligacje korporacyjne	50 832	50 870
Odpisy z tytułu utraty wartości dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(5 536)	(17 944)
obligacje korporacyjne w PLN	(5 536)	(10 236)
obligacje korporacyjne w UAH	-	(4 946)
bony wekslowe	-	(2 762)
Razem dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	12 637 305	14 307 525
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	117 006	88 370
Kapitałowe papiery wartościowe niedopuszczone do publicznego obrotu	68 393	41 025
Kapitałowe papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu	48 613	47 345
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(12 314)	(2 619)
Razem kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	104 692	85 751
Razem inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	12 741 997	14 393 276

Na dzień 30 czerwca 2012 roku w portfelu inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wynosiła 944 151 tysięcy PLN. Na dzień 31 grudnia 2011 roku w portfelu inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży nie występowały aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji sell-buy-back.

20. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne

a) wartość inwestycji Banku w jednostkach współzależnych (tj. koszt nabycia skorygowany o udział w zmianie aktywów netto po dacie nabycia oraz odpis z tytułu utraty wartości)

Nazwa jednostki	30.06.2012	31.12.2011
Grupa CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	12 057	10 665
Cena nabycia	44 371	44 371
Zmiana z tytułu wyceny metodą praw własności	(32 314)	(33 706)
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	5 468	5 307
Cena nabycia	17 498	17 498
Zmiana z tytułu wyceny metodą praw własności	(12 030)	(12 191)
Razem	17 525	15 972

b) wartość inwestycji Banku w jednostkach stowarzyszonych (tj. koszt nabycia skorygowany o udział w zmianie aktywów netto oraz odpis z tytułu utraty wartości)

Nazwa jednostki	30.06.2012	31.12.2011
Grupa Bank Pocztowy SA	106 720	106 720
Cena nabycia	146 500	146 500
Zmiana z tytułu wyceny metodą praw własności	49 630	44 198
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(89 410)	(83 978)
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	-	-
Cena nabycia	1 500	1 500
Zmiana z tytułu wyceny metodą praw własności	3 569	3 475
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 069)	(4 975)
Agencja Inwestycyjna CORP-SA SA	310	427
Cena nabycia	29	29
Zmiana z tytułu wyceny metodą praw własności	281	398
Razem	107 030	107 147

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności

Nazwa jednostki	Wartość aktywów	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów	Zysk netto	% udziałów
30.06.2012					
Grupa Bank Pocztowy SA	5 747 792	5 401 478	279 547	15 498	25,001
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	18 239	134	209	285	33,33
Agencja Inwestycyjna CORP-SA SA	3 026	1 575	6 506	584	22,31
Razem	5 769 057	5 403 187	286 262	16 367	X
31.12.2011					
Grupa Bank Pocztowy SA	5 215 801	4 889 578	457 671	29 555	25,001
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	17 666	137	513	18	33,33
Agencja Inwestycyjna CORP-SA SA	3 874	1 833	12 459	1 109	22,31
Razem	5 237 341	4 891 548	470 643	30 682	X

Dane za 2011 rok pochodzą ze sprawozdań zbadanych przez biegłego rewidenta, w związku z czym mogły ulec zmianie w stosunku do danych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym za 2011 rok, gdzie prezentowane były dane wstępne.

Zaprezentowane w tabeli dane finansowe Grupy Banku Pocztowego pochodzą ze sprawozdań skonsolidowanych sporządzonych według MSSF/MSR. Dane pozostałych spółek pochodzą ze sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości. Zgodnie z szacunkami Grupy Kapitałowej Banku różnice pomiędzy wyżej wymienionymi sprawozdaniami finansowymi, a sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi według MSSF/MSR nie są istotne dla sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku.

Skrócone informacje o jednostkach współzależnych wykazywanych metodą praw własności

Nazwa jednostki	Wartość aktywów	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów	Zysk netto	% udziałów
30.06.2012					
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	117 911	102 970	12 195	385	41,44
Grupa CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.	317 446	287 272	24 817	6 832	49,43
Razem	435 357	390 242	37 012	7 217	X
31.12.2011					
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	122 181	107 918	22 272	(11 314)	41,44
Grupa CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.	313 685	290 102	49 846	(48 450)	49,43
Razem	435 866	398 020	72 118	(59 764)	X

Dane za 2011 rok pochodzą ze sprawozdań zbadanych przez biegłego rewidenta, w związku z czym mogły ulec zmianie w stosunku do danych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym za 2011 rok, gdzie prezentowane były dane wstępne.

Zaprezentowane w tabeli dane finansowe spółki Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o. oraz Grupy Centrum Haffnera Sp. z o.o. pochodzą ze sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości. Zgodnie z szacunkami Grupy Kapitałowej Banku różnice pomiędzy wyżej wymienionymi

sprawozdaniami finansowymi, a sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi według MSSF/MSR nie są istotne dla sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku.

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Wartość inwestycji w jednostkach stowarzyszonych na początek okresu	107 147	131 652
Zmiana utraty wartości inwestycji	(5 526)	(643)
Udział w zyskach i stratach	4 475	1 206
Udział w innych dochodach całkowitych jednostki stowarzyszonej	1 181	(367)
Wyplacone dywidendy	(247)	(112)
Wartość inwestycji w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	107 030	131 736

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Wartość inwestycji w jednostkach współzależnych na początek okresu	15 972	41 279
Udział w zyskach i stratach	1 553	(5 003)
Wartość inwestycji w jednostkach współzależnych na koniec okresu	17 525	36 276

Na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku jednostka dominująca nie posiadała udziału w zobowiązaniach warunkowych jednostek stowarzyszonych i współzależnych nabytych wspólnie z innym inwestorem.

W śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres zakończony dnia 30 czerwca 2012 roku wszystkie jednostki stowarzyszone i współzależne są wykazywane metodą praw własności.

21. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe

Wartości niematerialne	30.06.2012	31.12.2011
Oprogramowanie	1 432 836	1 450 693
Wartość firmy	228 950	227 349
Koszty prac rozwojowych	3 486	3 486
Inne, w tym nakłady	105 687	118 480
Razem	1 770 959	1 800 008

Rzeczowe aktywa trwałe	30.06.2012	31.12.2011
Grunty i budynki	1 694 845	1 691 339
Maszynty i urządzenia	514 235	559 727
Środki trwałe w budowie	137 900	144 776
Środki transportu	62 981	62 344
Nieruchomości inwestycyjne	243	248
Inne	84 584	82 883
Razem	2 494 788	2 541 317

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2012 roku nie wystąpiły istotne transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz istotne zobowiązania z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

22. Zobowiązania wobec banków

	30.06.2012	31.12.2011
Otrzymane kredyty i pożyczki	4 287 966	4 360 878
Depozyty banków	1 181 691	1 372 635
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	92 947	-
Rachunki bieżące	50 326	422 707
Inne depozyty z rynku pieniężnego	127 910	82 944
Razem	5 740 840	6 239 164

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2012 roku otrzymane kredyty i pożyczki są spłacane terminowo i bez naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki.

23. Zobowiązania wobec klientów

	30.06.2012	31.12.2011
Zobowiązania wobec ludności	106 462 857	104 183 094
Depozyty terminowe	58 255 637	55 523 745
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	47 970 670	48 187 307
Inne depozyty z rynku pieniężnego	236 550	472 042
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	35 525 139	38 468 560
Depozyty terminowe	22 845 265	23 949 758
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	9 423 967	11 399 925
Otrzymane kredyty i pożyczki	1 949 250	1 988 013
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	970 319	644 005
Inne depozyty z rynku pieniężnego	336 338	486 859
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	4 998 509	3 822 243
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	2 435 766	2 241 333
Depozyty terminowe	2 479 924	1 516 981
Inne depozyty z rynku pieniężnego	82 819	63 929
Razem	146 986 505	146 473 897

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2012 roku otrzymane kredyty i pożyczki są spłacane terminowo i bez naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki.

	30.06.2012	31.12.2011
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	146 986 505	146 473 897
bankowości detalicznej i prywatnej	103 077 041	100 390 214
korporacyjne	27 881 422	28 780 730
małych i średnich przedsiębiorstw	8 423 715	9 163 920
klientów rynku mieszkaniowego	4 539 945	5 410 622
otrzymane kredyty i pożyczki	1 949 250	1 988 013
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	970 319	644 005
pozostałe zobowiązania	144 813	96 393
Razem	146 986 505	146 473 897

W I półroczu 2012 roku w efekcie resegmentacji 62 677 tysięcy PLN wolumenów depozytowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz 402 317 tysięcy PLN wolumenów depozytowych klientów rynku mieszkaniowego zostało przekazane do segmentu korporacyjnego.

24. Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych

	30.06.2012	31.12.2011
Zobowiązania z tytułu emisji		
Instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	6 991 039	7 596 164
obligacje wyemitowane przez PKO Bank Polski SA	2 463 499	2 929 973
obligacje wyemitowane przez PKO Finance AB	4 404 540	4 476 996
obligacje wyemitowane przez BFL SA	123 000	189 195
Instrumenty finansowe desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - bankowe papiery wartościowe wyemitowane przez PKO Bank Polski SA	312 236	175 615
Razem	7 303 275	7 771 779

	30.06.2012	31.12.2011
Zobowiązania z tytułu emisji o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	45 336	9 957
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 660 310	3 109 211
od 3 miesięcy do 1 roku	42 436	41 311
od 1 roku do 5 lat*	4 555 193	4 611 300
Razem	7 303 275	7 771 779

* Na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku istotne pozycje zobowiązań z tytułu emisji stanowiły wyemitowane przez PKO Finance AB euroobligacje w wartości nominalnej 800 000 tysięcy EUR oraz obligacje w wartości nominalnej 250 000 tysięcy CHF. Zobowiązanie z tytułu emisji własnej zostało na dzień 30 czerwca 2012 roku pomniejszone o wartość obligacji znajdujących się przejściowo w portfelu Domu Maklerskiego w wartości nominalnej 1 150 tysięcy EUR (równowartość w PLN 4 900 tysięcy PLN) w związku z pełnieniem przez Dom Maklerski funkcji animatora rynku dla obligacji.

W okresie 6 miesięcy 2012 roku Bank wyemitował bankowe papiery wartościowe i obligacje bankowe o wartości nominalnej 4 520 232 tysięcy PLN, klasyfikowane odpowiednio jako zobowiązania desygnowane do wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zgodnie z MSR 39.11A ppkt. a oraz wyceniane według zamortyzowanego kosztu. W I półroczu 2012 roku zostały umorzone bankowe papiery wartościowe i obligacje bankowe o wartości nominalnej 4 853 501 tysięcy PLN.

W okresie 6 miesięcy 2012 roku BFL SA wyemitował obligacje o wartości nominalnej 690 000 tysięcy PLN oraz wykupił obligacje o wartości nominalnej 755 000 tysięcy PLN. Na dzień 30 czerwca 2012 roku zadłużenie Spółki z tytułu emisji obligacji wynosiło 280 000 tysięcy PLN w wartości nominalnej, z czego zadłużenie wobec Banku wynosiło 154 213 tysięcy PLN w wartości nominalnej.

25. Pozostałe zobowiązania

	30.06.2012	31.12.2011
Koszty do zapłacenia	328 414	291 040
Przychody pobierane z góry	385 651	305 372
Inne zobowiązania	1 580 732	1 854 351
Razem	2 294 797	2 450 763

26. Rezerwy

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2012 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2012 roku, w tym:	3 638	428 299	111 970	75 257	619 164
Rezerwa krótkoterminowa	3 638	38 232	111 970	75 257	229 097
Rezerwa długoterminowa	-	390 067	-	-	390 067
Utworzenie/aktualizacja rezerw	364	-	87 359	5 235	92 958
Rozwiązanie rezerw	(575)	-	(59 348)	-	(59 923)
Wykorzystanie rezerw	(61)	(9)	-	(33 192)	(33 262)
Różnice kursowe	-	-	(4)	-	(4)
Inne zmiany i reklasifikacje	-	-	(220)	-	(220)
Stan na dzień 30 czerwca 2012 roku, w tym:	3 366	428 290	139 757	47 300	618 713
Rezerwa krótkoterminowa	3 366	38 253	139 757	47 300	228 676
Rezerwa długoterminowa	-	390 037	-	-	390 037

* Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 35 113 tysięcy PLN oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 5 150 tysięcy PLN.

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2012 roku nie wystąpiły istotne rozliczenia z tytułu spraw sądowych.

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2011 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2011 roku, w tym:	7 479	411 792	82 320	82 099	583 690
Rezerwa krótkoterminowa	7 479	29 628	82 320	82 023	201 450
Rezerwa długoterminowa	-	382 164	-	76	382 240
Utworzenie/aktualizacja rezerw	-	-	102 786	4 318	107 104
Rozwiązanie rezerw	-	-	(83 431)	-	(83 431)
Wykorzystanie rezerw	(22)	-	-	(33 767)	(33 789)
Różnice kursowe	-	-	(26)	-	(26)
Stan na dzień 30 czerwca 2011 roku, w tym:	7 457	411 792	101 649	52 650	573 548
Rezerwa krótkoterminowa	7 457	29 628	101 649	52 650	191 384
Rezerwa długoterminowa	-	382 164	-	-	382 164

*Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 36 395 tysięcy PLN oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 10 866 tysięcy PLN.

Rezerwy na sprawy sporne utworzone zostały w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

POZOSTAŁE NOTY

27. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania warunkowe

Programy subemisji

Na dzień 30 czerwca 2012 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją (maksymalne zobowiązanie Grupy Kapitałowej Banku do objęcia papierów wartościowych):

Emitent papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy	Rodzaj subemisji
Spółka A	obligacje korporacyjne	1 633 000	15.06.2017	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	obligacje korporacyjne	548 500	31.07.2013	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka C	obligacje korporacyjne	121 842	31.12.2024	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	obligacje korporacyjne	102 700	31.10.2013	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka E	obligacje korporacyjne	100 000	31.12.2022	Umowa Emisji Obligacji*
Razem		2 506 042		

* Dotyczy Umowy Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją (maksymalne zobowiązanie Grupy Kapitałowej Banku do objęcia papierów wartościowych):

Emitent papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy	Rodzaj subemisji
Spółka B	obligacje korporacyjne	423 000	31.07.2013	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka C	obligacje korporacyjne	136 013	31.12.2024	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	obligacje korporacyjne	102 700	31.10.2013	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka F	obligacje korporacyjne	24 900	30.12.2015	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka G	obligacje korporacyjne	20 000	02.01.2012	Umowa Emisji Obligacji*
Razem		706 613		

* Dotyczy Umowy Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Grupę Kapitałową Banku subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i niezajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Zobowiązania umowne

Na dzień 30 czerwca 2012 roku wartość zobowiązań umownych dotyczących wartości niematerialnych wynosiła 185 759 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła 104 144 tysięcy PLN).

Na dzień 30 czerwca 2012 roku wartość zobowiązań umownych dotyczących rzeczowych aktywów trwałych wynosiła 67 840 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła 20 306 tysięcy PLN).

Udzielone zobowiązania finansowe

	30.06.2012	31.12.2011
Podmioty finansowe	1 046 526	1 144 993
Podmioty niefinansowe	26 998 484	28 486 768
Podmioty budżetowe	3 334 215	823 897
Razem	31 379 225	30 455 658
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	7 941 752	5 946 055

Udzielone zobowiązania finansowe zostały wykazane w wartościach nominalnych.

Udzielone zobowiązania gwarancyjne

	30.06.2012	31.12.2011
Podmioty finansowe	53 085	207 156
Podmioty niefinansowe	10 655 655	6 053 115
Podmioty budżetowe	455 361	174 459
Razem	11 164 101	6 434 730

Na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank i jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki, ani nie udzieliły gwarancji jednostce zależnej lub innemu podmiotowi, których łączna wartość stanowiłaby równowartość 10% kapitałów własnych Banku.

Informacje na temat rezerw utworzonych na pozabilansowe zobowiązania gwarancyjne i finansowe znajdują się w Nocie 26 „Rezerwy”.

Pozabilansowe zobowiązania otrzymane

	30.06.2012	31.12.2011
Finansowe	3 367 793	883 117
Gwarancyjne	1 922 446	1 918 281
Razem	5 290 239	2 801 398

Otrzymane zobowiązania pozabilansowe zostały wykazane w wartościach nominalnych.

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych

Na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa Kapitałowa Banku nie posiadała aktywów obciążonych zastawem zabezpieczającym.

28. Sprawy sporne

Według stanu na 30 czerwca 2012 roku łączna wartość postępowań sądowych, w których Spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA są pozwany wynosiła 466 832 tysiące złotych, w tym 80 898 tysięcy złotych dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie (na dzień 31 grudnia 2011 roku łączna wartość wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 428 623 tysiące PLN), a łączna wartość postępowań sądowych z powództwa Spółek Grupy Kapitałowej Banku wynosiła 424 565 tysięcy PLN, w tym 190 506 tysięcy PLN dotyczyło postępowań sądowych na Ukrainie, głównie związanych z windykacją kredytów udzielonych przez KREDOBANK SA (na dzień 31 grudnia 2011 roku łączna wartość wyżej wymienionych postępowań sądowych wynosiła 698 971 tysięcy PLN).

a) postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających konkurencję

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2001 roku na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku podmiotom zewnętrznym. Dnia 29 grudnia 2006 roku UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję oraz nakazał ich zaniechania, jednocześnie nakładając m.in. na PKO Bank Polski SA karę pieniężną w kwocie 16 597 tysięcy PLN. W dniu 20 grudnia 2011 roku odbyła się rozprawa, na której nie doszło do merytorycznego rozstrzygnięcia odwołań. Sąd zobowiązał MasterCard do złożenia wyjaśnień w sprawie w terminie do dnia 31 stycznia 2012 roku i wyznaczył termin kolejnego posiedzenia z urzędu na dzień 9 lutego 2012 roku. Na wniosek pełnomocnika powodów, termin rozprawy przesunięto na dzień 24 kwietnia 2012 roku, na której to rozprawie oddalono wniosek o odroczenie rozprawy do końca września 2012 roku. Sąd odroczył ogłoszenie postanowienia w sprawie wniosku o zawieszenie do dnia 8 maja 2012 roku. W dniu 8 maja 2012 roku Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przed Sądem Unii Europejskiej w sprawie MasterCard przeciwko Komisji Europejskiej. 24 maja 2012 roku Sąd Unii Europejskiej utrzymał w mocy decyzję Komisji Europejskiej zakazującą wielostronnie uzgadnianych opłat interchange stosowanych przez MasterCard. W dniu 28 maja 2012 roku uczestnik postępowania Visa Europe Ltd, a w dniu 29 maja 2012 roku pełnomocnik powodów,

w tym PKO Banku Polskiego SA, złożyli zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 8 maja 2012 roku.

Na dzień 30 czerwca 2012 roku i 31 grudnia 2011 roku Bank posiadał zobowiązanie na kwotę 16 597 tysięcy PLN.

b) sprawy sporne w KREDOBANK SA

KREDOBANK SA jest stroną sporu sądowego ze swoim byłym Klientem kredytowym. W dniu 31 stycznia 2011 roku KREDOBANK SA wszczął postępowanie sądowe przeciwko wyżej wymienionemu Klientowi związane z rozpoczęciem windykacji wierzytelności kredytowych, następstwem którego było złożenie przez Klienta powództwa wzajemnego przeciwko KREDOBANK SA o unieważnienie umów kredytowych i umów zabezpieczeń.

Sąd uznał powództwo Klienta i stwierdził nieważność umów kredytowych, w efekcie Klient jest zobowiązany zwrócić KREDOBANK SA kwotę otrzymanego kredytu (40 860 tysięcy UAH, tj. 17 247 tysięcy PLN według średniego kursu NBP obowiązującego na 30 czerwca 2012 roku), a KREDOBANK SA jest zobowiązany zwrócić Klientowi kwotę otrzymanych odsetek (4 506,6 tysiąca UAH, tj. 1 902,2 tysiąca PLN według średniego kursu NBP obowiązującego na 30 czerwca 2012 roku).

W grudniu 2011 roku wyżej wymieniona wierzytelność została przekazana do spółki Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. i według stanu na 31 grudnia 2011 roku na wyżej wymienioną wierzytelność został utworzony 100% odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

W lutym 2012 roku, złożony został w Sądzie Najwyższym Ukrainy wniosek o kasację i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Jednocześnie, po korzystnym dla siebie wyroku, Klient w dniu 31 października 2011 roku skierował przeciwko KREDOBANK SA pozew o odszkodowanie z tytułu bezpośrednich strat, utraty zysków oraz o zadośćuczynienie strat moralnych. Pozew opiewa na kwotę 185 milionów UAH (tj. 78 milionów PLN według średniego kursu NBP obowiązującego na 30 czerwca 2012 roku). Obecnie trwa postępowanie sądowe w powyższej sprawie. W trakcie postępowania Klient zrezygnował z części wymagań na kwotę 36 milionów UAH. Według stanu na koniec I półrocza 2012 roku ogólna kwota pozwu opiewa na 149 milionów UAH (tj. 62,9 miliona PLN według średniego kursu NBP obowiązującego na 30 czerwca 2012 roku).

W celu wzmocnienia pozycji Grupy Kapitałowej Banku w trwającym procesie sądowym, w marcu 2012 roku nastąpiło odwrócenie transakcji przekazania wierzytelności, tym samym na koniec I półrocza 2012 roku transakcja ta została wykazana w bilansie KREDOBANK SA jako wierzytelność dłużna.

Z uwagi na wynikające z analiz prawnych wysokie prawdopodobieństwo uzyskania pozytywnego dla KREDOBANK SA wyroku w sprawie roszczenia odszkodowawczego, na koniec I półrocza 2012 roku Grupa Kapitałowa nie utworzyła rezerwy na powyższe roszczenie.

c) roszczenia reprivatyzacyjne w stosunku do nieruchomości posiadanych przez Grupę Kapitałową Banku

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego toczy się sześć postępowań administracyjnych o stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnych wydanych przez organy administracji publicznej, a dotyczących nieruchomości posiadanych przez Bank, które to postępowania, w przypadku ich negatywnego dla Banku rozstrzygnięcia skutkować mogą zgłoszeniem roszczeń reprivatyzacyjnych oraz jedno postępowanie administracyjne o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego do nieruchomości posiadanej przez Bank. Zważywszy na aktualny stan przedmiotowych postępowań dotyczących stwierdzenia nieważności decyzji i orzeczeń organów administracji publicznej, nie jest obecnie możliwe określenie ich ewentualnych negatywnych skutków finansowych dla Banku. Ponadto w odniesieniu do dwóch nieruchomości Banku zostały zgłoszone roszczenia przez byłych właścicieli (toczą się postępowania sądowe).

Zarząd PKO Banku Polskiego SA uważa, że w 2012 roku prawdopodobieństwo zaistnienia poważnych roszczeń wobec Banku z tytułu powyższych postępowań jest niewielkie.

29. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się gotówka w kasie oraz na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy licząc od daty nabycia.

	30.06.2012	31.12.2011	30.06.2011
Kasa, środki w Banku Centralnym	8 837 388	9 142 168	7 643 539
Bieżące należności od instytucji finansowych	2 673 638	2 280 802	2 241 614
Razem	11 511 026	11 422 970	9 885 153

Przepływy pieniężne z tytułu odsetek i dywidend otrzymanych i wypłaconych

Przychody z tytułu odsetek - otrzymane	01.01 - 30.06.2012	01.01 - 30.06.2011
Odsetki otrzymane z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	4 384 672	3 984 848
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	426 757	297 225
Odsetki otrzymane z tytułu lokat	138 289	104 333
Odsetki otrzymane od inwestycyjnych papierów wartościowych	452 344	184 580
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	32 462	45 077
Pozostałe odsetki otrzymane (głównie z tytułu rachunków bieżących, zrealizowanych gwarancji, skupionych wierzytelności, korekt odsetek lat ubiegłych oraz odsetek od pozostałych należności sektora finansowego)	715 968	670 888
Razem	6 150 492	5 286 951

Przychody z tytułu dywidend - otrzymane	01.01 - 30.06.2012	01.01 - 30.06.2011
Dywidendy otrzymane od jednostek współzależnych i stowarzyszonych	247	112
Dywidendy otrzymane od pozostałych podmiotów	1 589	1 439
Razem	1 836	1 551

Koszty z tytułu odsetek - zapłacone	01.01 - 30.06.2012	01.01 - 30.06.2011
Odsetki zapłacone z tytułu depozytów	(1 692 999)	(1 383 237)
Odsetki zapłacone z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek	(46 238)	(45 856)
Odsetki zapłacone z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(111 232)	(40 424)
Pozostałe odsetki zapłacone (głównie z tytułu premii od dłużnych papierów wartościowych, odsetki od zobowiązań z tytułu zabezpieczeń pieniężnych, odsetki od rachunków bieżących środków funduszy specjalnego przeznaczenia)	(518 651)	(550 042)
Razem	(2 369 120)	(2 019 559)

30. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi

Skarb Państwa na dzień 30 czerwca 2012 roku jest jednostką sprawującą kontrolę nad jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku. Szczegółowo akcjonariat Banku został opisany w Nocie 1 „Informacje ogólne” niniejszego sprawozdania.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej Banku wykazano należności i papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu transakcji ze Skarbem Państwa, jednostkami budżetowymi oraz podmiotami, w których udziałowcem jest Skarb Państwa.

Na mocy ustawy z dnia 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2003 roku; Nr 119, poz. 1115, z późn. zm.), PKO Bank Polski SA otrzymuje środki z budżetu państwa tytułem wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych.

(w tysiącach złotych)

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Przychody memoriałowe z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych "starego" portfela	94 874	79 551
Przychody otrzymane kasowo z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych "starego" portfela	48 603	34 921
Różnica pomiędzy przychodami memoriałowymi a kasowymi - pozycja "Kredyty i pożyczki udzielone klientom".	46 271	44 630

W dniu 29 listopada 2000 roku przyjęto ustawę o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz. U. z 2000 roku, Nr 122, poz. 1310 z późn. zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2001 roku. W wykonaniu postanowień tej ustawy PKO Bank Polski SA zawarł w dniu 3 sierpnia 2001 roku umowę z Ministrem Finansów, działającym w imieniu Skarbu Państwa, na mocy której udzielone zostało Bankowi poręczenie spłaty zadłużenia z tytułu kredytów mieszkaniowych, tzw. „starego” portfela. W dniu 29 grudnia 2011 roku okres obowiązywania niniejszej umowy (pierwotnie do 31 grudnia 2011 roku) został przedłużony do dnia 31 grudnia 2017 roku. Objęcie poręczeniami Skarbu Państwa należności wynikających z kredytów mieszkaniowych „starego” portfela powoduje neutralizację ryzyka niespłacalności tych kredytów. Wykonanie przez Skarb Państwa umów poręczenia następuje w przypadku niedokonania przez kredytobiorcę spłaty kredytów w terminach wynikających z umowy kredytowej. Odpowiedzialność Skarbu Państwa ma charakter posiłkowy i skutkuje wówczas, gdy egzekwowanie niespłaconej części kredytów i odsetek, które Bank ma obowiązek podjąć, zanim wystąpi z roszczeniem do Skarbu Państwa, okaże się nieskuteczne. Powyższa ustawa obejmuje poręczeniem 90% pozostałych do spłaty kwot kredytów zaciągniętych, a jeszcze niespłaconych przez spółdzielnie mieszkaniowe. W wyniku wykonania obowiązków poręczyciela Skarb Państwa, zgodnie z instytucją poręczenia, wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela (Banku) i staje się tym samym wierzycielem w stosunku do kredytobiorcy.

PKO Bank Polski SA prowadzi rozliczenia związane z wykupem odsetek od kredytów mieszkaniowych przez Budżet Państwa i z tego tytułu otrzymuje prowizję.

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Przychody z tytułu prowizji	2 304	2 468

Od 1 stycznia 1996 roku Bank jest generalnym dystrybutorem znaków wartościowych, z czego otrzymuje prowizję od Budżetu Państwa.

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Przychody z tytułu prowizji	10 267	10 618

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA pełni funkcję agenta emisji skarbowych obligacji detalicznych na podstawie umowy zawartej 11 lutego 2003 roku pomiędzy Ministrem Finansów a PKO Bankiem Polskim SA. Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA na podstawie tej umowy otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji.

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Przychody z tytułu prowizji	21 856	14 322

Istotne transakcje PKO Banku Polskiego SA z jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa

Transakcje zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od rynkowych.

Podmiot	30.06.2012						31.12.2011					
	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu odsetek	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu odsetek
Podmiot 1	-	5 476	2 080 000	-	1	(145)	-	-	-	-	-	-
Podmiot 2	343 746	100 279	418 597	2 846	199	(405)	399 939	-	368 959	4 980	909	(301)
Podmiot 3	191 421	10 362	186 711	4 357	1 171	(2 475)	132 802	150 000	477 545	13 039	2 797	(3 182)
Podmiot 4	148 644	39 475	74 459	5 120	241	(39)	178 132	15 474	144 912	3 898	578	(45)
Podmiot 5	140 197	-	-	5 489	1 280	-	130 940	-	-	18 230	245	(6 988)
Podmiot 6	107 405	-	11 768	3 473	180	(1)	102 811	-	20 357	6 228	605	(5)
Podmiot 7	106 756	9 905	43 279	2 736	246	(523)	54 758	11 045	95 264	3 420	783	(1 370)
Podmiot 8	76 194	9 400	60 000	2 584	17	(1 041)	85 308	12 543	60 000	5 731	156	(2 995)
Podmiot 9	52 006	-	121 842	1 398	2	(365)	58 103	7 000	136 013	2 923	11	(774)
Podmiot 10	46 850	46 000	-	305	3	(1 447)	48 749	45 850	-	565	5	(1 158)
Podmiot 11	32 991	-	46 348	1 010	61	(476)	41 060	10 000	50 000	2 927	97	(3 259)
Podmiot 12	30 459	-	19 833	478	10	(6)	-	-	30 000	-	-	(326)
Podmiot 13	20 563	-	-	658	4	(87)	25 048	-	-	1 507	8	(114)
Podmiot 14	20 113	11 600	6 000	691	12	(427)	20 115	5 105	6 000	1 441	32	(645)
Podmiot 15	13 591	-	692	551	20	-	19 556	-	3 434	1 340	76	-
Pozostałe istotne zaangażowania	99 936	1 129 670	5 610 994	3 756	1 790	(86 140)	172 297	1 980 756	2 900 763	27 033	4 071	(145 924)
Razem	1 430 872	1 362 167	8 680 523	35 452	5 237	(93 577)	1 469 618	2 237 773	4 293 247	93 262	10 373	(167 086)

Na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz odpowiednio na dzień 31 grudnia 2011 na powyższe należności nie zostały utworzone istotne odpisy z tytułu utraty wartości.

31. Transakcje z jednostkami powiązanymi kapitałowo

Wszystkie opisane poniżej transakcje z jednostkami współzależnymi i stowarzyszonymi zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do dziesięciu lat.

30 czerwca 2012 roku

Jednostka	Należności	w tym kredyty brutto	Zobowiązania	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Agencja Inwestycyjna CORP-SA SA	64	-	68	378	-	1 301	-	-
Bank Pocztowy SA	-	-	113	70	62	614	181	4 539
CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.	-	-	265	5	5	-	-	-
Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	-	-	3 609	3	3	53	53	-
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	31 880	31 880	19 255	429	429	315	315	172
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	-	-	76	1	1	-	-	-
Kamienica Morska Sp. z o.o.	-	-	98	3	3	-	-	-
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	6 991	6 991	4 014	235	235	61	61	-
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	-	-	18 128	1	1	234	234	-
Promenada Sopotka Sp. z o.o.	47 127	47 127	2 715	698	698	29	29	-
Sopot Zdrój Sp. z o.o.	226 761	226 761	2 264	2 189	2 189	26	26	-
Razem	312 823	312 759	50 605	4 012	3 626	2 633	899	4 711

31 grudnia 2011 roku

Jednostka	Należności netto	w tym kredyty brutto	Zobowiązania	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Agencja Inwestycyjna CORP-SA SA	-	-	76	691	-	2 552	-	-
Bank Pocztowy SA	-	-	983	346	325	486	481	24 974
CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.	-	-	2 797	18	18	-	-	-
Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	-	-	7 350	13	13	245	245	-
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	33 625	33 625	21 447	993	993	635	635	-
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	-	-	156	5	5	-	-	-
Kamienica Morska Sp. z o.o.	-	-	-	13	13	-	-	-
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	8 479	8 479	217	479	479	58	58	2 976
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	-	-	1 047	2	2	907	907	-
Promenada Sopotka Sp. z o.o.	49 162	49 162	1 477	1 496	1 496	20	20	-
Sopot Zdrój Sp. z o.o.	235 466	235 466	3 318	7 322	7 322	71	71	-
Razem	326 732	326 732	38 868	11 378	10 666	4 974	2 417	27 950

32. Transakcje z jednostkami powiązanymi osobowo

Na dzień 30 czerwca 2012 roku jednostkami powiązanymi z Bankiem poprzez kluczowy personel kierowniczy PKO Banku Polskiego SA bądź bliskich członków rodziny kluczowego personelu kierowniczego pozostawały dwa podmioty (na dzień 31 grudnia 2011 roku - dwa podmioty).

W I półroczu 2012 roku oraz w 2011 roku w Banku nie wystąpiły transakcje wzajemne z tymi podmiotami.

33. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA

a) krótkoterminowe świadczenia pracownicze *

Wynagrodzenia otrzymane od PKO Banku Polskiego SA

	01.01-30.06.2012	01.01-30.06.2011
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	7 694	7 023
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	621	494
Razem wynagrodzenia	8 315	7 517

* O ile nie wskazano inaczej wynagrodzenie obejmuje wynagrodzenie otrzymane od Banku oraz od jednostek zależnych od Banku.

Wynagrodzenia otrzymane od jednostek powiązanych (innych niż Skarb Państwa i jednostki powiązane ze Skarbem Państwa)

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	20	15
Razem wynagrodzenia	20 **	15 ***

** Kwota uwzględnia wynagrodzenie otrzymane od jednostek stowarzyszonych w kwocie 20 tysięcy złotych.

*** Kwota uwzględnia wynagrodzenie otrzymane od jednostek stowarzyszonych w kwocie 15 tysięcy złotych.

b) świadczenia po okresie zatrudnienia

W okresach 6 miesięcy zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2012 oraz 30 czerwca 2011 roku nie wypłacono świadczeń po okresie zatrudnienia.

c) pozostałe świadczenia długoterminowe

W okresach 6 miesięcy zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2012 roku oraz dnia 30 czerwca 2011 roku nie wypłacono świadczeń zaliczanych do pozostałych świadczeń długoterminowych.

d) świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

W okresach 6 miesięcy zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2012 roku oraz dnia 30 czerwca 2011 roku nie wypłacono świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Kredyty, pożyczki, gwarancje i inne pożyczki świadczone przez Bank na rzecz kierownictwa

	30.06.2012	31.12.2011
Członkowie Zarządu	160	130
Członkowie Rady Nadzorczej Banku	2 303	2 415
Razem	2 463	2 545

Warunki oprocentowania i terminy spłaty należności nie odbiegają od warunków rynkowych i terminów spłaty dla podobnych produktów bankowych.

Wynagrodzenie członków zarządów i rad nadzorczych spółek zależnych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

	01.01- 30.06.2012	01.01- 30.06.2011
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	10 271	8 939
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	91	-
Łączna kwota świadczeń	10 362	8 939

34. Zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Banku

W I półroczu 2012 roku miały miejsce następujące zdarzenia wpływające na strukturę Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA:

1) Nabycie udziału i dokapitalizowanie nowej spółki „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością

W dniu 16 stycznia 2012 roku Bank został zarejestrowany w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw jako jedyny udziałowiec spółki „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością (dalej „Inter-Risk Ukraina”, „Spółka”). Dodatkowa odpowiedzialność polega na tym, że udziałowiec odpowiada za zobowiązania Spółki do 103% wysokości swojego udziału w kapitale zakładowym Spółki, czyli Bank jako udziałowiec Spółki, w przypadku niewystarczającej kwoty kapitału zakładowego Spółki do wywiązania się z zobowiązań przez Spółkę, ponosi dodatkową odpowiedzialność do wysokości 103% kapitału zakładowego Spółki, tj. do kwoty 44 573 tysięcy UAH (18 814 tysięcy PLN według stanu na 30 czerwca 2012 roku).

Bank nabył od Towarzystwa Ubezpieczeniowego „PZU Ukraina” SA i Towarzystwa Ubezpieczeniowego „PZU Ukraina Ubezpieczenia na Życie” SA łącznie 1 udział ww. Spółki o wartości nominalnej 275 tysięcy UAH,

stanowiący 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniający do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników za cenę 2 500 tysięcy PLN.

W dniu 30 stycznia 2012 roku Bank dokonał dokapitalizowania ww. Spółki w wysokości 43 milionów UAH (tj. 17 212,9 tysiąca PLN według średniego kursu NBP z dnia 27 stycznia 2012 roku obowiązującego w Banku w dniu 30 stycznia 2012 roku), przeprowadzonego w drodze podwyższenia wartości nominalnej udziału Spółki. W wyniku ww. podwyższenia kapitał zakładowy Spółki wynosi 43 275 tysięcy UAH.

Podstawowym celem nabycia, a następnie funkcjonowania Spółki jest jej wykorzystanie do prowadzenia efektywnej windykacji na Ukrainie, w tym portfela wierzytelności nabytych przez spółkę Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. oraz portfela wierzytelności KREDOBANK SA.

2) Przejęcie przez spółkę „Inter-Risk Ukraina” kontroli nad spółką Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.

W lutym 2012 roku Bank przeprowadził transakcję sprzedaży 2% w udziale spółki Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. (dalej „Finansowa Kompania”, „Spółka”) spółce „Inter-Risk Ukraina”, za cenę 29,6 tysiąca PLN.

W lutym 2012 roku spółka „Inter-Risk Ukraina” dokonała dokapitalizowania spółki „Prywatne Inwestycje” w wysokości 43 milionów UAH, przeprowadzonego w drodze podwyższenia wartości nominalnej udziału Spółki. W wyniku ww. podwyższenia kapitał zakładowy Spółki wynosi 46 101 tysięcy UAH. Podwyższenie kapitału Spółki zostało zarejestrowane w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw w dniu 27 lutego 2012 roku.

W wyniku ww. zmian „Inter-Risk Ukraina” posiada część udziału w spółce „Prywatne Inwestycje” stanowiącą 93,408% kapitału zakładowego Spółki i uprawniającą do 93,408% głosów na zgromadzeniu wspólników. Pozostała część udziału w Spółce jest własnością Banku.

3) Nabycie przez KREDOBANK SA udziału w nowej spółce Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.

W dniu 23 marca 2012 roku KREDOBANK SA został zarejestrowany w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw jako jedyny udziałowiec spółki Finansowa Kompania „Idea Kapitał” Sp. z o.o.

KREDOBANK SA nabył od Towarzystwa Ubezpieczeniowego „PZU Ukraina” SA 1 udział ww. Spółki o wartości nominalnej 4 100,0 tysiąca UAH, stanowiący 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniający do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Cena nabycia wyniosła 4 100,2 tysiąca UAH.

Przedmiotem działalności Spółki jest świadczenie usług finansowych.

4) Objęcie przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA udziałów w podwyższonym kapitale spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o.

W dniu 31 stycznia 2012 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. o kwotę 9 500 tysięcy PLN. W wyniku ww. podwyższenia kapitał zakładowy Spółki wynosi 66 914,5 tysiąca PLN i dzieli się na 133 829 udziałów o wartości nominalnej 500 PLN każdy.

Wszystkie udiały w podwyższonym kapitale Spółki zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA – spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA – za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

W wyniku ww. transakcji Bankowy Fundusz Leasingowy SA nadal pozostaje jedynym wspólnikiem w spółce Bankowy Leasing Sp. z o.o.

W dniu 29 czerwca 2012 roku Bankowy Fundusz Leasingowy SA przekazał do spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. środki w wysokości 15 500 tysięcy PLN tytułem objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki. Ww. podwyższenie wymaga zarejestrowania w Krajowym Rejestrze Sądowym i spowoduje zmianę w Grupie Kapitałowej Banku w II półroczu 2012 roku.

5) Zmiany w Grupie Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.

W I półroczu 2012 roku w Grupie Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.:

- a) została utworzona spółka Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Władysławowo Spółka komandytowa (rejestracja Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 14 lutego 2012 roku);

Wspólnikami Spółki są: Qualia Development Sp. z o.o. (komandytariusz, wartość wkładu: 1 tysięcy PLN) oraz Qualia Sp. z o.o. (komplementariusz, wartość wkładu: 1 tysięcy PLN).

- b) została utworzona spółka Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Zakopane Spółka komandytowa (rejestracja Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 15 marca 2012 roku);

Wspólnikami Spółki są: Qualia Development Sp. z o.o. (komandytariusz, wartość wkładu: 1 tysięcy PLN) oraz Qualia Sp. z o.o. (komplementariusz, wartość wkładu: 1 tysięcy PLN).

- c) została utworzona spółka Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Jurata Spółka komandytowa (rejestracja Spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 27 marca 2012 roku);

Wspólnikami Spółki są: Qualia Development Sp. z o.o. (komandytariusz, wartość wkładu: 1 tysięcy PLN) oraz Qualia Sp. z o.o. (komplementariusz, wartość wkładu: 1 tysięcy PLN).

- d) podwyższono wkłady i sumę komandytową w spółce Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Pomeranka Spółka komandytowa;

W dniu 17 kwietnia 2012 roku uchwałą Wspólników Spółki podwyższono wkład komandytariusza – spółki Qualia Development Sp. z o.o. z kwoty 1 tysięcy PLN do kwoty 20 001 tysięcy PLN i wkład komplementariusza – spółki Qualia Sp. z o.o. z kwoty 1 tysięcy PLN do 21 tysięcy PLN oraz podwyższono wysokość sumy komandytovej z kwoty 1 tysięcy PLN do 20 001 tysięcy PLN. Ww. zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 19 czerwca 2012 roku.

- e) spółka Qualia Development Sp. z o.o. została jedynym udziałowcem spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o.

W dniu 1 czerwca 2012 roku spółka Qualia Development Sp. z o.o. nabyła od spółki Qualia Sp. z o.o. 1 udział w spółce Qualia Hotel Management Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 PLN. Cena nabycia jest równa wartości nominalnej udziału.

W wyniku ww. transakcji Qualia Development Sp. z o.o. posiada udziały spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o. stanowiące 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniające do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników.

W I półroczu 2012 roku dokonano następujących dopłat do spółek Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.:

- PKO Bank Polski SA wniósł dopłaty do spółki Qualia Development Sp. z o.o. w łącznej wysokości 35 319 tysięcy PLN,
- spółka Qualia Development Sp. z o.o. wniosła dopłaty do spółki Qualia Residence Sp. z o.o. w łącznej wysokości 13 600 tysięcy PLN,
- spółka Qualia Development Sp. z o.o. wniosła dopłaty do spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o. w łącznej wysokości 1 498,5 tysięcy PLN,
- spółka Qualia Development Sp. z o.o. wniosła dopłatę do spółki Qualia Sp. z o.o. w wysokości 35 tysięcy PLN,
- spółka Qualia Sp. z o.o. wniosła dopłaty do spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o. w łącznej wysokości 1,5 tysięcy PLN.

6) Zakończenie procesu likwidacji spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.

W I półroczu 2012 roku, w ramach likwidacji spółki zależnej Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. PKO Bank Polski SA w dniu 1 marca br. przejął majątek likwidacyjny ww. Spółki, w tym nieruchomości w Warszawie, w której znajduje się siedziba Centrali Banku.

Spółka Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. w likwidacji została, postanowieniem z dnia 7 maja 2012 roku Sądu Rejonowego dla M.st. Warszawy, XIII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego, wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego, ze skutkiem na dzień 28 maja 2012 roku.

35. Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym

W I półroczu 2012 roku nie dokonano zmian w odniesieniu do wcześniej publikowanych sprawozdań finansowych.

36. Zmiany sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jednostki, niezależnie od tego, czy te aktywa i zobowiązania są ujęte w wartości godziwej czy w skorygowanej cenie nabycia (koszcie zamortyzowanym)

Nie wystąpiły zmiany sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jednostki, niezależnie od tego, czy te aktywa i zobowiązania są ujęte w wartości godziwej czy w skorygowanej cenie nabycia (koszcie zamortyzowanym).

CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ZWIĄZANYM Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI

37. Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej

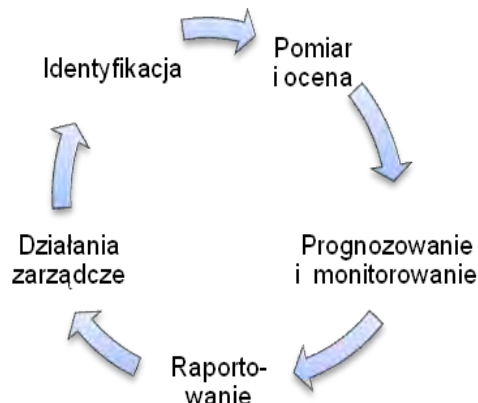
Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych zarówno w PKO Banku Polskim SA, jak i w pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA, w szczególności w KREDOBANK SA oraz w Grupie Kapitałowej Bankowego Funduszu Leasingowego SA. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności biznesowej w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym, a poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

W Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka bankowego, które podlegają zarządzaniu: ryzyko kredytowe, stopy procentowej, walutowe, płynności, cenowe kapitałowych papierów wartościowych, operacyjne, braku zgodności, biznesowe (w tym ryzyko strategiczne) i reputacji. Szczegółnej kontroli podlega także ryzyko transakcji pochodnych, ze względu na specyfikę tych instrumentów.

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym w Grupie Kapitałowej składają się następujące elementy:

- identyfikacja ryzyka – polegająca na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka oraz oszacowaniu istotności potencjalnego wpływu tego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Grupy Kapitałowej Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, danej spółki Grupy Kapitałowej Banku lub całej Grupy Kapitałowej Banku, pomiar i ocena ryzyka – pomiar ryzyka obejmujący definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz ilościowej kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar, a także ocena ryzyka polegająca na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem. W ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
- prognozowanie i monitorowanie ryzyka – polegające na sporządzaniu prognoz poziomu ryzyka oraz monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
- raportowanie ryzyka – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
- działania zarządcze – polegające w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem obrazuje poniższy schemat:



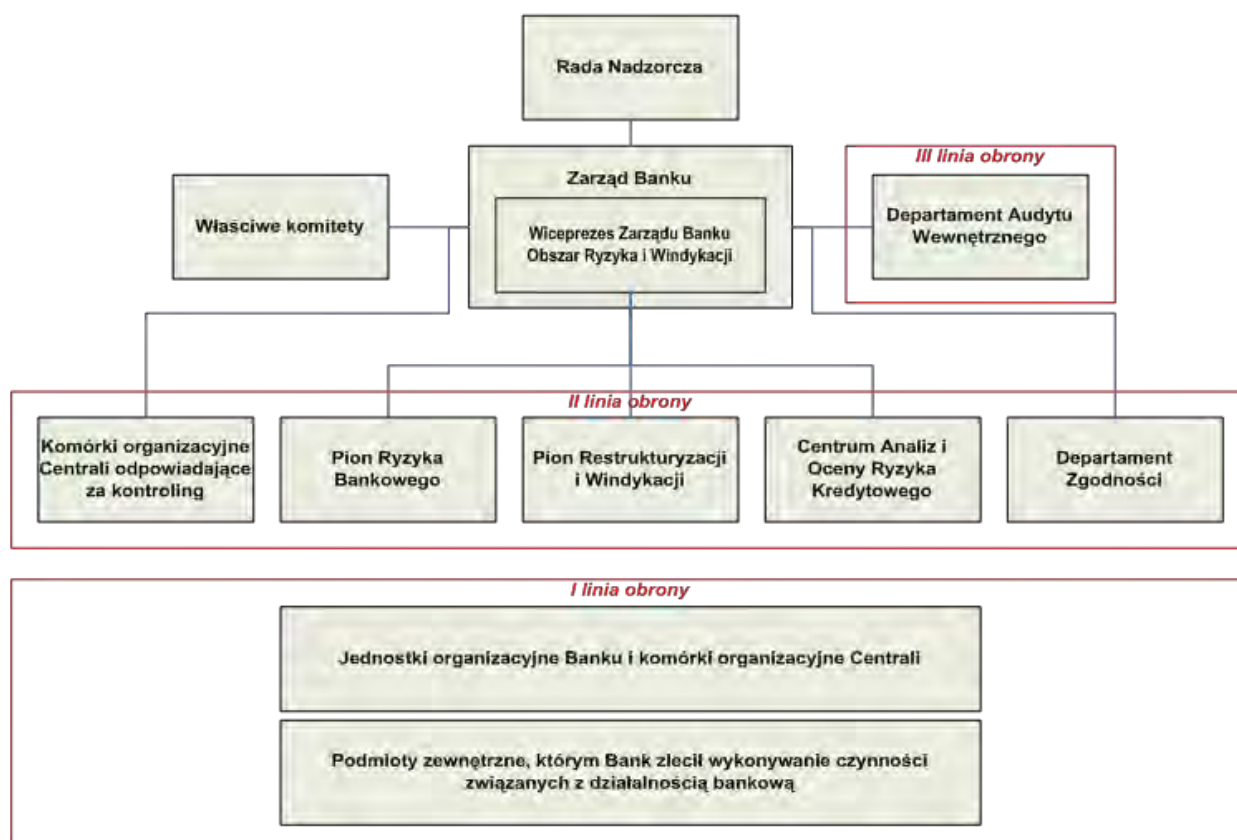
Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku opiera się w szczególności na następujących zasadach:

- Grupa Kapitałowa Banku zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka bankowego,
- proces zarządzania ryzykiem jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka i na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka,
- metody zarządzania ryzykiem (w szczególności modele i ich założenia) oraz systemy pomiaru ryzyka są dostosowane do skali i złożoności ryzyka oraz okresowo weryfikowane i walidowane,
- zachowana jest niezależność organizacyjna obszaru ryzyka i windykacji od działalności biznesowej,
- poziom ryzyka jest na bieżąco kontrolowany,
- zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z systemami planistycznymi i kontrolingowymi,
- proces zarządzania ryzykiem wspiera realizację strategii Grupy Kapitałowej Banku przy zachowaniu zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie poziomu tolerancji na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku.

Organizacja zarządzania ryzykiem przedstawiona jest na poniższym schemacie:

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem



Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w Banku i Grupie Kapitałowej Banku oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na poziom ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) pierwsza linia obrony, którą stanowi kontrola wewnętrzna funkcjonalna zapewniająca stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i zgodność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- 2) druga linia obrony, którą stanowi system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, proces i organizacja zarządzania ryzykiem,
- 3) trzecia linia obrony, którą stanowi audyt wewnętrzny.

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących płaszczyznach:

- funkcja drugiej linii obrony w zakresie tworzenia rozwiązań systemowych jest niezależna od funkcji pierwszej linii obrony,
- funkcja trzeciej linii obrony jest niezależna od funkcji pierwszej i drugiej linii obrony,
- funkcja zarządzania ryzykiem braku zgodności podlega Prezesowi Zarządu.

Pierwsza linia obrony realizowana jest w szczególności w jednostkach organizacyjnych Banku, komórkach organizacyjnych Centrali i podmiotach Grupy Kapitałowej Banku i obejmuje te aspekty działalności tych jednostek, komórek i podmiotów, które mogą generować ryzyko. Jednostki, komórki oraz jednostki Grupy Kapitałowej Banku odpowiadają za identyfikację ryzyk, zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich mechanizmów kontroli, o ile nie wdrożono mechanizmów kontrolnych w ramach działań podejmowanych w drugiej linii obrony. Jednocześnie podmioty Grupy Kapitałowej Banku obowiązują zasada spójności i porównywalności oceny i kontroli ryzyka w Banku oraz w spółkach Grupy, z uwzględnieniem specyfiki działalności spółki oraz rynku, na którym prowadzi ona działalność.

Druga linia obrony realizowana jest w szczególności w Obszarze Ryzyka i Windykacji, specjalistycznych jednostkach organizacyjnych Banku odpowiedzialnych za analizy kredytowe, komórce organizacyjnej Centrali zarządzającej ryzykiem braku zgodności (compliance), a także w komórkach organizacyjnych Centrali odpowiadających za kontroling.

Trzecia linia obrony realizowana jest w ramach audytu wewnętrznego, w tym dotyczącego skuteczności systemu zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku.

Komórki organizacyjne Centrali Banku zgrupowane w ramach Pionu Ryzyka Bankowego, Pionu Restrukturyzacji i Windykacji oraz Centrum Analiz i Oceny Ryzyka Kredytowego zarządzają ryzykiem w zakresie przyznanych kompetencji.

Pion Ryzyka Bankowego odpowiada za:

- identyfikację czynników i źródeł ryzyka,
- pomiar, ocenę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka (ryzyka istotne),
- pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej,
- przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu lub komitetów dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka,
- tworzenie przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową,
- rozwój systemów informatycznych dedykowanych do wspierania zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową.

Pion Restrukturyzacji i Windykacji odpowiada za:

- sprawne odzyskiwanie wierzytelności trudnych klientów oraz zwiększanie efektywności tych działań,
- efektywne wczesne monitorowanie opóźnień w spłacie wierzytelności klientów rynku detalicznego,
- efektywną sprzedaż wierzytelności trudnych i outsourcing realizowanych zadań oraz efektywne zarządzanie majątkiem przejętym w wyniku dochodzenia należności Banku.

Centrum Analiz i Oceny Ryzyka Kredytowego odpowiada za ocenę i weryfikację poziomu oszacowań ryzyka kredytowego pojedynczych zaangażowań kredytowych, które ze względu na skalę ekspozycji, segment klienta lub poziom ryzyka wymagają niezależnej oceny. W Centrum Analiz i Oceny Ryzyka Kredytowego

podejmowane są decyzje kredytowe w odniesieniu do spraw klientów indywidualnych i klientów MSP objętych oceną metodami ratingowymi.

Zarządzanie ryzykiem wspierają komitety:

- Komitet Ryzyka (KR),
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (KZAP),
- Komitet Kredytowy Banku (KKB),
- Komitet Kredytowy Centrali (KKC),
- Komitet Ryzyka Operacyjnego (KRO),
- komitety kredytowe działające w regionalnych oddziałach detalicznych i korporacyjnych.

KR monitoruje integralność, adekwatność i efektywność systemu zarządzania ryzykiem bankowym, adekwatność kapitałową i wdrażanie obowiązujących w Banku zasad zarządzania ryzykiem zgodnie ze Strategią Banku oraz analizuje i ocenia stosowanie strategicznych limitów ryzyka określonych w Strategii zarządzania ryzykiem bankowym w PKO Banku Polskim SA. KR wspiera Radę Nadzorczą w procesie zarządzania ryzykiem bankowym przez formułowanie zaleceń i podejmowanie decyzji w sprawie adekwatności kapitałowej i efektywności systemu kontroli ryzyka bankowego.

KZAP podejmuje decyzje w zakresie limitów i wartości progowych na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kwestii związanych z ustalaniem cen transferowych, a także wydaje rekomendacje dla Zarządu m.in. w zakresie kształtowania struktury aktywów i pasywów Banku, zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, kapitałem oraz polityki cenowej.

KKB podejmuje decyzje kredytowe w odniesieniu do pojedynczych znaczących wartościowo zaangażowań kredytowych, bądź wydaje rekomendacje w tym zakresie dla Zarządu.

KKC wspiera swoimi rekomendacjami podejmowanie decyzji przez właściwych dyrektorów zarządzających i członków Zarządu, a komitety kredytowe działające w regionach wspierają dyrektorów oddziałów i dyrektorów Regionalnych Oddziałów Korporacyjnych w odniesieniu do spraw o wyższym poziomie ryzyka.

KRO podejmuje decyzje w zakresie m.in. metryk kluczowych wskaźników ryzyka (KRI), limitów strat na ryzyko operacyjne, wartości kluczowych parametrów pomiaru wykorzystywanych do wyliczania wyniku AMA, założeń scenariuszy testów warunków skrajnych oraz wyników walidacji modeli pomiaru ryzyka operacyjnego. Ponadto KRO wspiera Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez wydawanie rekomendacji dotyczących m.in. strategicznych limitów tolerancji na ryzyko operacyjne.

KRO wydaje rekomendacje w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w spółkach Grupy Kapitałowej Banku, które są przekazywane spółkom Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w ramach sprawowanego przez Bank nadzoru właścicielskiego nad tymi podmiotami.

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem poszczególnych spółek zależnych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. W ramach tego nadzoru Bank określa i akceptuje strategie rozwoju spółek, również w zakresie poziomu ryzyka, nadzoruje systemy zarządzania ryzykiem w spółkach oraz wspiera ich rozwój, jak również uwzględnia poziom ryzyka działalności poszczególnych spółek w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka na poziomie Grupy Kapitałowej Banku.

Przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w spółkach Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez te spółki po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji formułowanych przez Bank. Przepisy wewnętrzne spółek dotyczące zarządzania ryzykiem są wprowadzane w oparciu o zasadę spójności i porównywalności oceny poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku i spółkach Grupy Kapitałowej Banku przy uwzględnieniu specyfiki działalności spółki oraz rynku, na którym ona prowadzi działalność.

Priorytetem Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA jest utrzymanie silnej pozycji kapitałowej oraz przyrost stabilnych źródeł finansowania, które stanowią podstawę stabilnego rozwoju działalności biznesowej, przy równoczesnym utrzymaniu priorytetów w zakresie efektywności działania i skutecznej kontroli kosztów.

37.1. Identyfikacja istotnych rodzajów ryzyka

Istotność poszczególnych rodzajów ryzyka ustalana jest na poziomie Banku oraz poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej Banku. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka zarówno na działalność Banku, danej spółki Grupy Kapitałowej Banku, jak również całej Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA, przy czym rozróżniane są trzy typy rodzajów ryzyka:

- z góry uznawane za istotne – podlegające aktywnemu zarządzaniu,
- potencjalnie istotne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności,
- inne niezdefiniowane lub niewystępujące w Banku lub Grupie Kapitałowej rodzaje ryzyka (nieistotne i niemonitorowane).

W oparciu o informacje ilościowe i jakościowe, cyklicznie dokonywana jest w Banku ocena istotności potencjalnie istotnych rodzajów ryzyka. Wynikiem oceny jest przypisanie danemu rodzajowi ryzyka poziomu „istotne” lub „nieistotne”. Podobnej oceny dokonuje się cyklicznie w odniesieniu do spółek Grupy Kapitałowej Banku. Monitoring dokonywany jest w szczególności w przypadku istotnej zmiany zakresu lub profilu działalności Banku albo spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

37.2. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Bank oraz jednostki zależne Grupy Kapitałowej Banku kierują się przede wszystkim następującymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym:

- transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- pomiar ryzyka kredytowego transakcji kredytowych dokonywany jest na etapie rozpatrywania wniosku o udzielenie transakcji i cyklicznie w ramach monitorowania z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- ocena ryzyka kredytowego ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub jej wartość jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego, niezależne od służb biznesowych,
- oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależą od oceny poziomu ryzyka kredytowego generowanego przez tę transakcję,
- decyzje kredytowe mogą być podejmowane jedynie przez osoby do tego uprawnione,
- ryzyko kredytowe jest zdywersyfikowane w szczególności pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- oczekiwany poziom ryzyka kredytowego jest zabezpieczany poprzez przyjmowane przez Bank zabezpieczenia, marże na ryzyko kredytowe pobierane od klientów oraz odpisy (rezerwy) z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych.

Realizację wyżej wymienionych zasad zapewnia stosowanie przez Bank zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem kredytowym, zarówno na poziomie pojedynczych ekspozycji kredytowych, jak i na poziomie całego portfela kredytowego Banku. Metody te są weryfikowane i rozwijane w kierunku zgodności z wymaganiami metod wewnętrznych ratingów (IRB), tzn. zaawansowanej metody pomiaru ryzyka kredytowego, która może być wykorzystywana do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego po uzyskaniu przez Bank zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

Spółki Grupy Kapitałowej Banku, w których występuje istotny poziom ryzyka kredytowego (Grupa Kapitałowa KREDO BANK SA, Grupa Kapitałowa BFL SA, Grupa Kapitałowa BTK SA) zarządzają ryzykiem kredytowym indywidualnie, przy czym stosowane metody oceny i pomiaru ryzyka kredytowego dostosowane są do metod stosowanych w PKO Banku Polskim SA, przy uwzględnieniu specyfiki działalności.

Zmiana rozwiązań stosowanych przez spółki zależne Grupy Kapitałowej Banku jest każdorazowo uzgadniana z jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem w Banku.

Grupa Kapitałowa BFL SA, Grupa Kapitałowa BTK SA oraz Grupa Kapitałowa KREDO BANK SA cyklicznie dokonują pomiaru ryzyka kredytowego, a wyniki tego pomiaru przekazują do Banku.

W strukturach organizacyjnych Grupy Kapitałowej KREDO BANK SA, Grupy Kapitałowej BFL SA i Grupy Kapitałowej BTK SA funkcjonują komórki organizacyjne w obszarze ryzyka, które odpowiadają w szczególności za:

- opracowywanie metod oceny ryzyka kredytowego, tworzenia rezerw i odpisów,

- kontrolę i monitorowanie ryzyka kredytowego w procesie kredytowym,
- jakość oraz efektywność restrukturyzacji i procesu windykacji wierzytelności klientów.

Limity podejmowania decyzji kredytowych uzależnione są w tych spółkach w szczególności od: kwoty zaangażowania kredytowego wobec klienta, kwoty jednostkowej transakcji kredytowej oraz okresu transakcji kredytowej.

Proces podejmowania decyzji kredytowych w Grupie Kapitałowej KREDO BANK SA, Grupie Kapitałowej BFL SA i Grupie Kapitałowej BTK SA wspierają komitety kredytowe, które są aktywowane w przypadku transakcji kredytowych generujących podwyższony poziom ryzyka kredytowego.

Właściwe komórki organizacyjne Pionu Ryzyka Bankowego uczestniczą w zarządzaniu ryzykiem kredytowym w spółkach Grupy Kapitałowej Banku przez opiniowanie projektów i okresowy przegląd przepisów wewnętrznych tych spółek odnoszących się do oceny ryzyka kredytowego oraz przygotowanie rekomendacji dotyczących zmian w projektach przepisów. Bank wspiera wdrożenie w spółkach Grupy Kapitałowej Banku rekomendowanych zmian w zasadach oceny ryzyka kredytowego.

37.2.1. Pomiar ryzyka portfelowego

Metody pomiaru ryzyka kredytowego

W celu określenia poziomu ryzyka kredytowego oraz opłacalności portfeli kredytowych Bank wykorzystuje różne metody pomiaru i wyceny ryzyka kredytowego, w tym:

- prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD),
- oczekiwaną stratę kredytową (EL),
- wartość zagrożoną ryzykiem kredytowym (CVaR),
- miary efektywności metodologii scoringowych (Accuracy Ratio),
- udział i strukturę kredytów z rozpoznaną utratą wartości (wg MSR),
- wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości odpisami (coverage ratio),
- koszt ryzyka.

PKO Bank Polski SA systematycznie rozwija zakres wykorzystywanych mierników ryzyka kredytowego z uwzględnieniem wymagań metody wewnętrznych ratingów (IRB), jak również rozszerza zakres stosowania miar ryzyka w celu pełnego pokrycia portfela kredytowego Banku tymi metodami.

Metody pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego pozwalają m.in. na uwzględnienie ryzyka kredytowego w cenie produktów, ustalanie optymalnych warunków dostępności finansowania oraz wyznaczanie stawek odpisów z tytułu utraty wartości.

Bank przeprowadza analizy oraz testy warunków skrajnych dotyczące wpływu potencjalnych zmian w otoczeniu makroekonomicznym na jakość portfela kredytowego Banku a wyniki prezentuje w raportach dla organów Banku. Powyższe informacje umożliwiają identyfikowanie i podejmowanie działań ograniczających negatywne skutki wpływu niekorzystnych sytuacji rynkowych na wynik Banku.

Ocena ryzyka pojedynczych transakcji kredytowych jest dokonywana w Banku z wykorzystaniem metod scoringowych i ratingowych, które są tworzone, rozwijane i nadzorowane przez Pion Ryzyka Bankowego. Funkcjonowanie tych metod wspierają specjalistyczne aplikacje informatyczne. Sposób dokonywania oceny określony został w przepisach wewnętrznych Banku, których głównym celem jest zapewnienie jednolitej i obiektywnej oceny ryzyka kredytowego w procesie kredytowania.

Bank ocenia ryzyko kredytowe klientów indywidualnych w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę scoringową oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji. Miarami tej oceny są ratingi: klienta i transakcji. Syntetyczną miarą ryzyka kredytowego, odzwierciedlającą oba czynniki ryzyka, jest rating łączny. Od 1 września 2010 roku w Banku funkcjonuje scoringowa metoda oceny ryzyka kredytowego klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw wraz z właściwą aplikacją informatyczną. Metoda ta jest dostępna obok metody ratingowej. Jej wdrożenie spowodowało skrócenie czasu oceny wniosków kredytowych oraz zwiększenie efektywności zarządzania ryzykiem kredytowym.

Informacja o ocenach ratingowych i scoringowych jest szeroko wykorzystywana w Banku w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, w systemie kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych, przy ustalaniu warunków aktywacji służb oceny ryzyka kredytowego oraz w systemie pomiaru i raportowania ryzyka kredytowego.

W celu skrócenia czasu reakcji na zaobserwowane sygnały ostrzegawcze sygnalizujące wzrost poziomu ryzyka kredytowego, Bank wykorzystuje i rozwija aplikację informatyczną SWO (System Wczesnego Ostrzegania).

W maju 2012 roku wdrożono w Banku produkcyjnie system scoringu behawioralnego na poziomie Klienta, który zastąpił funkcjonujący w Banku system scoringu behawioralnego na poziomie produktu. Wdrożenie tej oceny umożliwi bardziej precyzyjne zarządzanie łączną ekspozycją Klienta indywidualnego przy wykorzystaniu mechanizmów kompleksowej oceny Klienta z uwzględnieniem posiadanych przez niego produktów kredytowych jak i depozytowych.

37.2.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka kredytowego

Ekspozycja Grupy Kapitałowej Banku na ryzyko kredytowe

Należności od banków	Zaangażowanie	
	30.06.2012	31.12.2011
Należności z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	32 111	32 499
oceniane metodą zindywidualizowaną	32 111	32 385
Należności bez rozpoznannej utraty wartości, w tym:	2 761 363	2 396 540
nieprzeterminowane	2 761 363	2 396 540
Razem brutto	2 793 474	2 429 039
Odpisy z tytułu utraty wartości	(32 158)	(32 812)
Razem według wartości bilansowej netto	2 761 316	2 396 227

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zaangażowanie	
	30.06.2012	31.12.2011
Należności z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	12 789 075	11 797 232
oceniane metodą zindywidualizowaną	6 266 202	5 701 547
Należności bez rozpoznannej utraty wartości, w tym:	134 559 145	135 495 505
nieprzeterminowane	130 459 502	131 488 230
przeterminowane	4 099 643	4 007 275
do 4 dni przeterminowania	973 381	855 403
powyżej 4 dni przeterminowania	3 126 262	3 151 872
Razem brutto	147 348 220	147 292 737
Odpisy z tytułu utraty wartości	(6 017 065)	(5 658 243)
Razem według wartości bilansowej netto	141 331 155	141 634 494

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	Zaangażowanie	
	30.06.2012	31.12.2011
Dłużne papiery wartościowe z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	5 536	17 944
oceniane metodą zindywidualizowaną	5 536	17 944
Dłużne papiery wartościowe bez rozpoznannej utraty wartości, w tym:	12 637 305	14 307 525
nieprzeterminowane	12 637 305	14 307 525
z ratingiem zewnętrznym	7 080 083	8 729 898
z ratingiem wewnętrznym	5 557 222	5 577 627
Razem brutto	12 642 841	14 325 469
Odpisy z tytułu utraty wartości	(5 536)	(17 944)
Razem według wartości bilansowej netto	12 637 305	14 307 525

Stopień narażenia na ryzyko kredytowe

Poniższa tabela prezentuje maksymalne narażenie Grupy Kapitałowej Banku na ryzyko kredytowe na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku, bez uwzględnienia wartości zabezpieczeń i związanej z nimi poprawy sytuacji kredytowej według wartości bilansowej netto.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	30.06.2012	31.12.2011
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	6 210 782	6 845 759
Należności od banków	2 761 316	2 396 227
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - dłużne papiery wartościowe	378 069	1 300 164
Pochodne instrumenty finansowe	2 857 209	3 064 733
Instrumenty finansowe przy początkowym ujęciu wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - dłużne papiery wartościowe	14 946 799	12 467 201
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	141 331 155	141 634 494
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	12 637 305	14 307 525
Inne aktywa - inne aktywa finansowe	539 976	431 144
Razem	181 662 611	182 447 247
Pozycje pozabilansowe	30.06.2012	31.12.2011
Udzielone zobowiązania nieodwołalne	7 941 752	5 946 055
Udzielone gwarancje	7 294 693	4 939 669
Gwarancje emisji	3 456 621	1 074 685
Udzielone akredytywy	412 787	420 376
Razem	19 105 853	12 380 785

Aktywa finansowe wyceniane metodą zindywidualizowaną, wobec których wykazano indywidualną utratę wartości według wartości bilansowej brutto

	30.06.2012	31.12.2011
Należności od banków	32 111	32 385
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 266 202	5 701 547
Sektor finansowy	41 219	44 757
kredyty gospodarcze	41 219	44 757
Sektor niefinansowy	6 218 819	5 649 239
kredyty gospodarcze	4 646 515	4 302 318
kredyty mieszkaniowe	1 492 088	1 262 477
kredyty konsumpcyjne	80 216	84 444
Sektor budżetowy	6 164	7 551
kredyty gospodarcze	6 164	7 551
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	5 649	18 058
emitowane przez podmioty niefinansowe	5 640	18 049
emitowane przez podmioty finansowe	9	9
Razem	6 303 962	5 751 990

Utrata wartości ekspozycji kredytowych

Grupa Kapitałowa Banku dokonuje miesięcznego przeglądu ekspozycji kredytowych w celu zidentyfikowania ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz utworzenia odpisów lub rezerw. Na proces ustalania odpisów i rezerw składają się następujące etapy:

- rozpoznanie przesłanek utraty wartości i zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania tych przesłanek,
- rejestrowanie w systemach informatycznych Grupy Kapitałowej Banku zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania przesłanek utraty wartości ekspozycji kredytowych,
- ustalenie metody pomiaru utraty wartości,
- dokonanie pomiaru utraty wartości i ustalenie odpisu lub rezerwy,
- weryfikacja i agregacja wyników pomiaru utraty wartości,
- ewidencja wyników pomiaru utraty wartości.

W Grupie Kapitałowej Banku stosowane są trzy metody oszacowania utraty wartości:

- metoda zindywidualizowana, stosowana dla kredytów indywidualnie znaczących, spełniających przesłankę indywidualnej utraty wartości lub wymagających indywidualnej oceny ze względu na specyfikę transakcji, z której wynikają oraz zdarzeń warunkujących spłatę ekspozycji,
- metoda portfelowa, stosowana dla kredytów nieznaczących indywidualnie, dla których stwierdzono przesłankę indywidualnej utraty wartości,
- metoda grupowa (IBNR), stosowana dla kredytów, w odniesieniu do których nie zidentyfikowano przesłanek indywidualnej utraty wartości, ale stwierdzono możliwość wystąpienia poniesionych ale nie rozpoznanych strat.

Strukturę portfela kredytowego oraz utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA prezentuje tabela w Nocie 18 „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.

Koncentracja ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej

Grupa Kapitałowa definiuje ryzyko koncentracji kredytowej jako ryzyko wynikające z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność spłaty zadłużenia zależy od wspólnego czynnika ryzyka. Grupa Kapitałowa analizuje ryzyko koncentracji wobec:

- największych podmiotów,
- największych grup kapitałowych,
- branż gospodarczych,
- regionów geograficznych,
- waluty kredytu,
- ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

Koncentracja wobec największych podmiotów

Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71 ust. 1 i 1a tej ustawy suma wierzytelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo akcyjnej, obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć limitu koncentracji zaangażowań, który wynosi 25% funduszy własnych Grupy Kapitałowej.

Na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku limity koncentracji nie były przekroczone.

Na dzień 30 czerwca 2012 roku poziom ryzyka koncentracji Grupy Kapitałowej Banku wobec pojedynczych zaangażowań był niewielki – największe zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu wyniosło 10,1% skonsolidowanych funduszy własnych (na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiło 9,2% i 7,7% skonsolidowanych funduszy własnych).

Wśród 20 największych kredytobiorców Grupy Kapitałowej występują wyłącznie klienci PKO Banku Polskiego SA.

Koncentracja wobec największych grup kapitałowych

Największa koncentracja zaangażowania Grupy Kapitałowej Banku w grupę kapitałową kredytobiorców wynosi 1,65% portfela kredytowego Grupy Kapitałowej Banku. Wśród 5 największych grup kapitałowych występują wyłącznie klienci PKO Banku Polskiego SA.

Na dzień 30 czerwca 2012 roku poziom ryzyka koncentracji w grupę kapitałową kredytobiorców był niewielki – największa koncentracja zaangażowania Grupy Kapitałowej wyniosła 11,8 % skonsolidowanych funduszy własnych (na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiło 10,5% i 9,4% skonsolidowanych funduszy własnych Grupy Kapitałowej).

* zaangażowanie wobec podmiotów wyłączonych spod limitów koncentracji zaangażowań

Koncentracja wobec segmentów branżowych

W stosunku do 31 grudnia 2011 roku wzrosło zaangażowanie Grupy Kapitałowej Banku w sekcje branżowe o ponad 1,8 miliarda PLN. Łączne zaangażowanie w cztery największe grupy branż „Przetwórstwo przemysłowe”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Działalność związana z obsługą nieruchomości” oraz „Budownictwo” wyniosło ok. 63% wartości portfela kredytów objętych analizą branżową.

Koncentracja wobec regionów geograficznych

Portfel kredytowy Banku jest zdywersyfikowany pod względem koncentracji geograficznej.

Na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku największa koncentracja portfela kredytowego Grupy Kapitałowej Banku występuje w regionie mazowieckim. Blisko połowa portfela kredytowego Grupy Kapitałowej Banku skupiona jest w czterech regionach: mazowieckim, śląsko-opolskim, wielkopolskim i małopolsko-świętokrzyskim, co jest zbliżone z dominacją tych regionów zarówno pod względem populacji jak i gospodarki Polski.

Koncentracja walutowa ryzyka kredytowego

Na dzień 30 czerwca 2012 roku udział ekspozycji w walutach wymienialnych, innych niż PLN, w całym portfelu Grupy Kapitałowej Banku wyniósł 23,2% (na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniósł 24,2%). Największą część zaangażowania walutowego Grupy Kapitałowej Banku stanowią ekspozycje w CHF i dotyczą one portfela kredytowego Banku. W przypadku spółek Grupy Kapitałowej Banku sytuacja kształtuje się odmiennie tj. w portfelu walutowym BFL SA dominują ekspozycje w EUR (92,4% portfela walutowego), podobnie w portfelu Grupy Kapitałowej BTK SA – kredyty udzielane w EUR (80,7% portfela walutowego), zaś w portfelu Grupy Kapitałowej KREDOBANK – kredyty udzielane w USD, które stanowią około 74,5% portfela walutowego i 23% całego portfela Grupy Kapitałowej KREDOBANK.

Spadek udziału kredytów denominowanych w walutach obcych w I półroczu 2012 roku jest efektem koncentracji nowej sprzedaży kredytów mieszkaniowych w walucie polskiej. Istotne ryzyko koncentracji zidentyfikowane zostało w Grupie Kapitałowej KREDOBANK, co wynika ze specyfiki rynku ukraińskiego, na którym, z uwagi na słabość lokalnej waluty, przeważają kredyty walutowe.

Inne rodzaje koncentracji

Zgodnie z rekomendacją S i T Komisji Nadzoru Finansowego Bank stosuje wewnętrzne limity związane z ekspozycjami kredytowymi klientów Banku określające apetyt na ryzyko kredytowe.

Na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku limity te nie zostały przekroczone.

37.2.3. Raportowanie ryzyka kredytowego

W Banku sporządzane są miesięczne i kwartalne raporty na temat ryzyka kredytowego, których odbiorcami są m. in.: KZAP, KR, KKB, Zarząd i Rada Nadzorcza. Raportowanie ryzyka kredytowego obejmuje w szczególności cykliczne informowanie o wynikach pomiaru ryzyka i skali narażenia na ryzyko portfela kredytowego. Poza informacją dla Banku, raporty zawierają również informację o poziomie ryzyka kredytowego dwóch spółek zależnych Grupy Kapitałowej Banku (Grupa Kapitałowa KREDOBANK SA i Grupa Kapitałowa BFL SA), w których występuje istotny poziom ryzyka kredytowego.

37.2.4. Decyzje zarządcze dotyczące ryzyka kredytowego

Do podstawowych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym stosowanych w Banku należą w szczególności:

- minimalne warunki transakcji (parametry ryzyka) określone dla danego typu transakcji (np. minimalna wartość LTV, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenie),
- reguły określania dostępności do kredytowania, w tym punkty odcięcia – minimalna liczba punktów przyznawanych w wyniku oceny wiarygodności z wykorzystaniem systemu scoringowego (dla klienta indywidualnego), bądź klasa ratingu klienta oraz klasa ratingu łącznego (dla klienta instytucjonalnego), od których można dokonać z klientem transakcji kredytowej,
- limity koncentracji – limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy Prawo bankowe,
- limity branżowe – limity ograniczające poziom ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego,

- limity związane z ekspozycjami kredytowymi klientów Banku – limity określające apetyt na ryzyko kredytowe wynikające między innymi z rekomendacji S i T,
- limity kredytowe określające maksymalne zaangażowanie Banku wobec określonego kontrahenta bądź kraju z tytułu operacji rynku hurtowego oraz limity rozliczeniowe i limity na okres zaangażowania,
- limity kompetencyjne – określają maksymalny poziom uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych wobec klientów Banku, limity zależą przede wszystkim od kwoty zaangażowania kredytowego Banku w stosunku do klienta (lub grupy klientów powiązanych) i okresu transakcji kredytowej; wysokość limitów kompetencyjnych zależy od poziomu podejmowania decyzji kredytowej (w strukturze organizacyjnej Banku),
- minimalne marże kredytowe – marże na ryzyko kredytowe związane z dokonaniem przez Bank określonej transakcji kredytowej z danym klientem instytucjonalnym, przy czym oferowane klientowi oprocentowanie nie może być niższe od stawki referencyjnej powiększonej o marżę na ryzyko kredytowe.

Szczególną rolę w ustanawianiu minimalnych warunków transakcji stanowi polityka zabezpieczeń w zakresie ryzyka kredytowego. Prowadzona przez Bank i spółki Grupy Kapitałowej Banku polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie ryzyka kredytowego, na jakie narażona jest Grupa Kapitałowa Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń dających możliwie najwyższy poziom odzysku w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych wierzytelności.

Przy przyjmowaniu prawnych zabezpieczeń kredytów Bank stosuje następujące zasady:

- w przypadku znacznych kwotowo kredytów ustanawianych jest kilka rodzajów zabezpieczeń, z uwzględnieniem, jeśli jest to możliwe, łączenia zabezpieczeń osobistych z rzeczowymi,
- preferowane jest przyjmowanie zabezpieczeń płynnych, tj. zabezpieczeń rzeczowych, których zbycie jest możliwe bez istotnego obniżenia ich ceny w czasie, który nie naraża Banku na zmianę wartości zabezpieczenia ze względu na właściwą danemu zabezpieczeniu fluktuację cen,
- w przypadku przyjęcia zabezpieczenia rzeczowego, jako dodatkowe zabezpieczenie przyjmowany jest przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia przedmiotu tego zabezpieczenia lub umowa ubezpieczenia wystawiona na rzecz Banku,
- zabezpieczenie oceniane jest pod kątem faktycznej możliwości ich wykorzystania jako ewentualne źródło dochodzenia roszczeń Banku. Podstawą oceny wartości przedmiotów zabezpieczeń rzeczowych jest wartość rynkowa,
- skuteczne ustanowienie zabezpieczeń zgodnie z treścią umowy jest warunkiem uruchomienia środków pieniężnych.

Polityka w zakresie prawnych zabezpieczeń określona została w przepisach wewnętrznych spółek zależnych Grupy Kapitałowej Banku.

Ustanawianie określonych typów zabezpieczeń uzależnione jest od produktu oraz rodzaju klienta. Przy udzielaniu kredytów przeznaczonych na finansowanie rynku mieszkaniowego zabezpieczenie obligatoryjnie ustanawiane jest w postaci hipoteki na nieruchomości. Do czasu skutecznego ustanowienia zabezpieczenia hipotecznego (w zależności od rodzaju kredytu oraz jego kwoty) stosuje się ubezpieczenie wierzytelności lub przyjmuje się zabezpieczenie w formie przelewu wierzytelności z umowy na wybudowanie lokalu, przelew wierzytelności z umowy deweloperskiej oraz rachunku powierniczego otwartego/zamkniętego/gwarancji, weksla czy też poręczenia.

Przy udzielaniu kredytów detalicznych dla klientów indywidualnych przyjmuje się najczęściej zabezpieczenie osobiste (poręczenie cywilne, poręczenie wekslowe) albo ustanawia się zabezpieczenia na rachunku bankowym klienta, na samochodzie lub papierach wartościowych.

Zabezpieczenie kredytów przeznaczonych na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów korporacyjnych ustanawia się m.in.: na wierzytelnościach gospodarczych, rachunkach bankowych, rzeczach ruchomych, nieruchomościach czy papierach wartościowych.

Przy zawieraniu umów leasingowych Grupa Kapitałowa BFL SA, jako właściciel oddawanych w leasing przedmiotów, traktuje je jako zabezpieczenie transakcji.

37.3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych i pozabilansowych Banku wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku zmian stóp procentowych na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych.

37.4. Pomiar ryzyka stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA w szczególności wykorzystuje model wartości zagrożonej (VaR), miarę wrażliwości dochodu odsetkowego, testy warunków skrajnych oraz luki przeszacowań.

Wartość zagrożona (VaR) definiowana jest jako potencjalna wartość straty wynikająca z utrzymywanej struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zmienności stóp procentowych, przy założonym poziomie prawdopodobieństwa i z uwzględnieniem korelacji między czynnikami ryzyka.

Wrażliwość dochodu odsetkowego jest miarą określającą zmianę dochodu odsetkowego wynikającą ze skokowej zmiany stóp procentowych. Miara ta uwzględnia zróżnicowanie terminów przeszacowań poszczególnych pozycji odsetkowych w każdym z wybranych horyzontów czasowych.

37.5. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka stopy procentowej

Ekspozycja Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej na 30 czerwca 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku składała się głównie z ekspozycji Banku. Ryzyko stopy procentowej dla walut PLN, EUR oraz CHF, generowane przez spółki Grupy Kapitałowej Banku nie wpływało w istotny sposób na ryzyko stopy procentowej całej Grupy Kapitałowej Banku i tym samym nie zmieniało istotnie jej profilu ryzyka. Ryzyko stopy procentowej dla USD było w istotny sposób zmieniane przez ekspozycję spółek Grupy Kapitałowej Banku, w której największą rolę odgrywała ekspozycja KREDOBANK SA.

VaR Banku oraz analizę *stress-testową* narażenia Grupy Kapitałowej Banku na ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2012	31.12.2011
VaR 10 - dniowy (tys. PLN)*	58 487	62 661
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 pb. (tys. PLN) (test warunków skrajnych)	516 362	530 726

* Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej Banku generujących istotne ryzyko stopy procentowej oraz specyfikę rynku, na którym działają, Grupa Kapitałowa Banku nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Miarę VaR 10-dniowy dla stopy procentowej dla głównych walut stosuje KREDOBANK SA, jej wartość na dzień 30 czerwca 2012 roku wyniosła 22 323 tysięcy PLN, a na dzień 31 grudnia 2011 roku 29 673 tysięcy PLN.

Na dzień 30 czerwca 2012 roku wartość zagrożona na stopie procentowej Banku w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 58 487 tysięcy PLN, co stanowiło ok. 0,30% funduszy własnych Banku. Na dzień 31 grudnia 2011 roku miara VaR dla Banku wyniosła 62 661 tysięcy PLN, co stanowiło ok. 0,36% funduszy własnych Banku*.

37.5.1. Raportowanie ryzyka stopy procentowej

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym, przy czym raporty miesięczne za miesiąc kończący kwartał oraz raporty kwartalne dotyczą także Grupy Kapitałowej Banku. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko stopy procentowej oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, KR, Zarząd oraz Rada Nadzorcza.

37.5.2. Działania zarządcze dotyczące ryzyka stopy procentowej

Do głównych narzędzi zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Grupie Kapitałowej należą:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej,
- określenie dopuszczalnych typów transakcji opartych na stopie procentowej.

* Wielkość funduszy wyliczana zgodnie z przepisami dotyczącymi wyliczania współczynnika wypłacalności.

W Grupie Kapitałowej zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej, m.in. na: wrażliwość cenową, wrażliwość dochodu odsetkowego, limity oraz wartości progowe strat, a także limity instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Metody zarządzania ryzykiem stopy procentowej w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez spółki, dla których miary ryzyka stopy procentowej osiągają znaczącą wartość. Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do spółek przez Bank.

37.6. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Ryzyko walutowe to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji walutowych w poszczególnych walutach.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych.

37.6.1. Pomiar ryzyka walutowego

Do pomiaru ryzyka walutowego stosowany jest w Banku model wartości zagrożonej (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

Wartość zagrożona (VaR) definiowana jest jako potencjalna wartość straty wynikająca z utrzymywanych pozycji walutowych oraz zmienności kursów walut, przy założonym poziomie prawdopodobieństwa i z uwzględnieniem korelacji między czynnikami ryzyka.

37.6.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka walutowego

VaR Banku oraz analizę *stress-testową* aktywów finansowych Grupy Kapitałowej Banku narażonych na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2012	31.12.2011
VaR 10 - dniowy (tys. PLN)*	2 012	1 470
Zmiana kursów WAL/PLN o 20% (tys. PLN) (test warunków skrajnych)	25 551	17 210

* Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej Banku generujących istotne ryzyko walutowe oraz specyfikę rynku, na którym działają, Bank nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem walutowym. Miare VaR 10-dniowy stosuje KREDOBANK SA, jej wartość na dzień 30 czerwca 2012 roku wyniosła ok. 519 tysięcy PLN, a na dzień 31 grudnia 2011 roku ok. 467 tysięcy PLN.

Ryzyko walutowe, zarówno na dzień 30 czerwca 2012 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2011 roku kształtowało się na niskim poziomie.

Wielkość pozycji walutowych w Grupie Kapitałowej prezentuje poniższa tabela:

Pozycja walutowa	30.06.2012	31.12.2011
USD	(225 776)	(180 781)
GBP	35	50
CHF	(54 715)	(37 266)
EUR	101 148	83 153
Pozostałe (Globalna Netto)	17 784	11 630

Wielkość pozycji walutowych jest kluczowym (poza zmiennościami kursów walutowych) czynnikiem determinującym poziom ryzyka walutowego, na jakie narażona jest Grupa Kapitałowa Banku. Na poziom pozycji walutowych wpływają wszystkie transakcje walutowe, jakie zostają zawarte, bilansowe i pozabilansowe. Narażenie Banku na ryzyko walutowe jest niskie (w odniesieniu do funduszy własnych VaR 10-dniowy dla pozycji walutowej Banku na dzień 30 czerwca 2012 roku wynosił ok. 0,01%).

37.6.3. Raportowanie ryzyka walutowego

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka walutowego w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym, przy czym raporty miesięczne za miesiąc kończący kwartał oraz raporty kwartalne dotyczą także Grupy Kapitałowej Banku. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko walutowe oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, KR, Zarząd oraz Rada Nadzorcza.

37.6.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka walutowego

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie Kapitałowej są:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym,
- limity i wartości progowe na ryzyko walutowe,
- określenie dopuszczalnych typów transakcji walutowych oraz stosowanych w tych transakcjach kursów walutowych.

W Grupie Kapitałowej zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko walutowe m.in. na: pozycje walutowe, wartość zagrożoną obliczaną w horyzoncie 10-dniowym oraz stratę dzienną na rynku walutowym.

Metody zarządzania ryzykiem walutowym w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez spółki. Przepisy te opracowywane są przez spółki, dla których miary ryzyka walutowego osiągają znaczącą wartość, po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do spółek przez Bank.

37.7. Zarządzanie ryzykiem płynności

Ryzyko płynności to ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się ze zobowiązań w wyniku braku płynnych środków. Sytuacja braku płynności może wynikać z niewłaściwej struktury sprawozdania z sytuacji finansowej, niedopasowania przepływów pieniężnych, nieotrzymania płatności od kontrahentów, nagłego wycofania środków przez klientów lub innych wydarzeń na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie niezbędnej wysokości środków finansowych koniecznych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego poprzez odpowiednie kształtowanie struktury sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zobowiązań pozabilansowych.

Podstawą polityki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela płynnych papierów wartościowych oraz wzrost stabilnych źródeł finansowania (w szczególności stabilnej bazy depozytowej). W ramach zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również instrumenty rynku pieniężnego, w tym operacje otwartego rynku NBP.

37.7.1. Pomiar ryzyka płynności

W Grupie Kapitałowej wykorzystywane są następujące miary ryzyka płynności:

- kontraktowa i urealniona luka płynności,
- rezerwa płynności,
- miary stabilności portfela depozytów i kredytów,
- testy warunków skrajnych (stress-testy płynności).

37.7.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka płynności

Poniżej prezentowane luki płynności stanowią sumę urealnionej luki płynności Banku (urealnienia w zakresie między innymi pozycji bilansowych Banku dotyczą osadu depozytów podmiotów niefinansowych i ich wymagalności, osadu kredytów w rachunku bieżącym podmiotów niefinansowych i ich zapadalności oraz płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności) oraz kontraktowej luki płynności pozostałych spółek Grupy Kapitałowej Banku.

(w tysiącach złotych)

	a'vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiący	3 - 6 miesiący	6 - 12 miesiący	12 - 24 miesiący	24 - 60 miesiący	pow. 60 miesiący
								30.06.2012
Grupa Kapitałowa								
- urealniona luka okresowa	8 784 896	7 557 355	876 336	1 565 087	3 068 291	8 675 372	13 883 869	(44 411 206)
Grupa Kapitałowa								
- urealniona skumulowana luka okresowa	8 784 896	16 342 251	17 218 587	18 783 674	21 851 965	30 527 337	44 411 206	-
								31.12.2011
Grupa Kapitałowa								
- urealniona luka okresowa	7 299 484	12 094 029	(1 599 805)	1 399 996	(1 169 611)	10 276 571	16 150 066	(44 450 730)
Grupa Kapitałowa								
- urealniona skumulowana luka okresowa	7 299 484	19 393 513	17 793 708	19 193 704	18 024 093	28 300 664	44 450 730	-

We wszystkich przedziałach urealniona skumulowana luka płynności* Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wykazywała wartości dodatnie na dzień 30 czerwca 2012 oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku. Oznacza to nadwyżkę zapadających aktywów nad wymagalnymi zobowiązaniami.

Poniższa tabela przedstawia rezerwę płynności Banku na dzień 29 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku:

Nazwa miary wrażliwości	29.06.2012	31.12.2011
Rezerwa płynności do 1 miesiąca * (mln PLN)	12 789	17 723

*Rezerwa płynności jest to różnica między najbardziej płynnymi aktywami a oczekiwanymi i potencjalnymi zobowiązaniami, które stoją się wymagalne w danym horyzoncie czasowym.

Na dzień 30 czerwca 2012 roku poziom osadu depozytów stanowił ok. 93,1% wszystkich depozytów zdeponowanych w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego), co oznacza spadek o ok. 1,7 p.p. w porównaniu do końca 2011 roku.

37.7.3. Raportowanie ryzyka płynności

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym, przy czym raporty miesięczne za miesiąc kończący kwartał oraz raporty kwartalne dotyczą także Grupy Kapitałowej Banku. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, KR, Zarząd oraz Rada Nadzorcza.

37.7.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka płynności

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem płynności w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA są:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem płynności, w tym w szczególności plany awaryjne,
- limity i wartości progowe ograniczające ryzyko płynności,
- transakcje depozytowe, lokacyjne, pochodne, w tym walutowe transakcje strukturalne, oraz transakcje kupna i sprzedaży papierów wartościowych,
- transakcje zapewniające długoterminowe finansowanie działalności kredytowej.

Dla zapewnienia właściwego poziomu płynności w Banku oraz w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA przyjęte zostały limity i wartości progowe na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

Metody zarządzania ryzykiem płynności w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez spółki, dla których miary ryzyka płynności osiągają znaczącą wartość. Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do spółek przez Bank.

* Urealniona luka płynności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA została wyznaczona jako suma urealnionej luki płynności PKO Banku Polskiego SA i kontraktowych luk płynności pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

37.7.5. Zarządzanie ryzykiem cen kapitałowych papierów wartościowych.

Ryzyko cenowe kapitałowych papierów wartościowych jest to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian cen kapitałowych papierów wartościowych na rynku publicznym lub indeksów giełdowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji w instrumentach wrażliwych na zmiany tych parametrów rynkowych.

Ryzyko cenowe kapitałowych papierów wartościowych powstaje w wyniku operacji przeprowadzanych w ramach działalności handlowej (DM PKO Bank Polski SA), działalności inwestycyjnej oraz w wyniku pozostałych operacji w ramach działalności bankowej generujących pozycję w kapitałowych papierach wartościowych.

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowych papierów wartościowych jest ograniczenie ewentualnych strat z tytułu zmian cen kapitałowych papierów wartościowych na rynku publicznym lub indeksów giełdowych do poziomu akceptowalnego przez Bank, poprzez optymalizowanie zajmowanych pozycji w instrumentach wrażliwych na zmiany tych parametrów rynkowych.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się poprzez nakładanie limitów na działalność Domu Maklerskiego PKO Banku Polskiego SA w podziale na portfel bankowy i handlowy oraz monitorowanie ich wykorzystania.

Wpływ ryzyka cenowego kapitałowych papierów wartościowych na sytuację finansową Banku został określony jako nieistotny. Pozycje zajęte w kapitałowych papierach wartościowych oraz instrumentach indeksowych są ograniczane i nie przewiduje się ich istotnego zwiększenia.

37.7.6. Zarządzanie ryzykiem instrumentów pochodnych

Ryzyko instrumentów pochodnych jest to ryzyko wynikające z zajęcia przez Bank pozycji w instrumentach finansowych, które spełniają łącznie następujące warunki:

- wartość instrumentu zmienia się wraz ze zmianą instrumentu bazowego,
- nie wymaga żadnej inwestycji początkowej netto lub wymaga tylko niewielkiej inwestycji początkowej netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych,
- jego rozliczenie ma nastąpić w przyszłości.

Proces zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych w Banku jest zintegrowany z zarządzaniem ryzykami: stopy procentowej, walutowym, płynności oraz kredytowym, przy czym, ze względu na specyfikę instrumentów pochodnych, jest on poddany szczególnej kontroli określonej w przepisach wewnętrznych Banku.

37.7.7. Pomiar ryzyka instrumentów pochodnych

Do pomiaru ryzyka instrumentów pochodnych w Banku wykorzystywany jest m.in. model wartości zagrożonej (VaR), o którym mowa w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej lub w rozdziale dotyczącym ryzyka walutowego w zależności od czynnika ryzyka, od którego zależy wartość instrumentu.

37.7.8. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka instrumentów pochodnych

Monitorowanie ryzyka instrumentów pochodnych odbywa się w ramach monitorowania pozostałych rodzajów ryzyka finansowego oraz ryzyka kredytowego. Bank przykłada szczególną wagę do monitorowania ryzyka finansowego związanego z utrzymywanym portfelem opcji walutowych oraz ryzyka kredytowego klienta, wynikającego z jego należności wobec Banku z tytułu zawartych instrumentów pochodnych.

37.7.9. Raportowanie ryzyka instrumentów pochodnych

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka instrumentów pochodnych w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko instrumentów pochodnych oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, KR, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku.

37.7.10. Działania zarządcze dotyczące ryzyka instrumentów pochodnych

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych są:

- procedury dotyczące zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych,
- limity i wartości progowe na ryzyko instrumentów pochodnych,
- umowy ramowe określające m.in. mechanizmy rozliczeniowe,

- umowy zabezpieczające, na podstawie których wybrani klienci Banku zobowiązani są do pokrywania zabezpieczeniem ekspozycji z tytułu instrumentów pochodnych.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się poprzez nakładanie limitów na instrumenty pochodne, monitorowanie ich wykorzystania oraz raportowanie poziomu ryzyka.

Szczególne znaczenie dla ograniczenia ryzyka związanego z instrumentami pochodnymi mają umowy ramowe zawierane przez Bank z głównymi kontrahentami na bazie standardu opracowanego przez Związek Banków Polskich (banki krajowe) oraz ISDA (banki zagraniczne i instytucje kredytowe), które umożliwiają kompensację zarówno wymagalnych (redukcja ryzyka rozliczeniowego), jak i niewymagalnych zobowiązań stron (redukcja ryzyka przedrozliczeniowego). Dodatkowym zabezpieczeniem ekspozycji wynikającej z instrumentów pochodnych są depozyty zabezpieczające składane przez kontrahentów w ramach realizacji umów CSA (*Credit Support Annex*).

37.8. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Grupy Kapitałowej Banku na zdarzenia od niej niezależne.

Identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego obejmuje ryzyko operacyjne powstające w istniejących produktach, procesach oraz aplikacjach informatycznych Banku.

37.8.1. Pomiar ryzyka operacyjnego

Pomiar ryzyka operacyjnego w Banku ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego przy wykorzystaniu ustalonych miar ryzyka.

Pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje:

- obliczanie kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- obliczanie wyniku AMA,
- testy warunków skrajnych,
- wyliczanie wymogu oraz kapitału wewnętrznego.

37.8.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego

Celem monitorowania ryzyka operacyjnego jest kontrola ryzyka operacyjnego oraz diagnozowanie obszarów wymagających działań zarządczych.

Bank regularnie monitoruje:

- stopień wykorzystania strategicznych limitów tolerancji oraz limitów strat na ryzyko operacyjne,
- skuteczność i terminowość podejmowanych działań w ramach redukcji lub transferu ryzyka operacyjnego,
- wartości KRI w relacji do wartości progowych i krytycznych,
- zdarzenia operacyjne i ich skutki,
- efekty działań podjętych w ramach zaleceń po kontrolach zewnętrznych lub po audytach wewnętrznych.

W I połowie 2012 roku decydujący wpływ na profil ryzyka operacyjnego Grupy Kapitałowej Banku miały 3 podmioty, tj.: PKO Bank Polski SA, Grupa Kapitałowa BFL SA oraz Grupa Kapitałowa KREDO BANK SA. Pozostałe Spółki Grupy Kapitałowej Banku ze względu na ich znacznie mniejszą skalę oraz rodzaj działalności, generują jedynie ograniczone ryzyko operacyjne. Spółki zależne Grupy Kapitałowej Banku zarządzają ryzykiem operacyjnym zgodnie z zasadami zarządzania tym ryzykiem w PKO Banku Polskim SA, z uwzględnieniem specyfiki i skali działalności poszczególnych spółek.

37.8.3. Raportowanie ryzyka operacyjnego

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka operacyjnego Banku prowadzone jest w cyklach kwartalnych. Odbiorcami raportów są: Dyrektor Pionu Ryzyka Bankowego, KRO, Komitet Ryzyka, Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku. Raporty zawierają między innymi informacje na temat:

- wyników pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego;

- profilu ryzyka operacyjnego Banku wynikającego z procesu identyfikacji i oceny zagrożeń dla produktów, procesów i aplikacji informatycznych Banku,
- działań podjętych celem ograniczenia ryzyka operacyjnego oraz oceny skuteczności podejmowanych działań w celu obniżenia poziomu ryzyka operacyjnego,
- zaleceń oraz informacji o realizacji poprzednich zaleceń,
- rekomendacji i decyzji KRO lub Zarządu.

W cyklach miesięcznych sporządzane są informacje dotyczące ryzyka operacyjnego kierowane do członków Zarządu oraz jednostek organizacyjnych Banku odpowiedzialnych za systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Zakres informacji jest dostosowany do zakresu odpowiedzialności poszczególnych odbiorców informacji.

37.8.4. Działania zarządcze dotyczące ryzyka operacyjnego

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się na płaszczyźnie rozwiązań systemowych, jak i bieżącego zarządzania tym ryzykiem. Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym prowadzone jest na poziomie Centrali PKO Banku Polskiego SA. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez każdą jednostkę organizacyjną Banku.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko operacyjne w Banku stosowane są instrumenty zarządzania ryzykiem operacyjnym takie jak:

- instrumenty kontrolne,
- instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi (dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne),
- wartości progowe i krytyczne kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- strategiczne limity tolerancji i limity strat na ryzyko operacyjne,
- plany awaryjne,
- ubezpieczenia,
- outsourcing.

Dla potrzeb związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym Bank gromadzi dane wewnętrzne i zewnętrzne o zdarzeniach operacyjnych i skutkach ich powstania, dane o otoczeniu operacyjnym oraz dane dotyczące jakości kontroli wewnętrznej funkcjonalnej.

W przypadku, gdy poziom ryzyka osiągnął stan podwyższony lub jest wysoki, Bank stosuje następujące podejścia:

- redukcja ryzyka – łagodzenie wpływu czynników ryzyka lub skutków jego materializacji,
- transfer ryzyka – przeniesienie odpowiedzialności za pokrycie ewentualnych strat na podmiot zewnętrzny,
- unikanie ryzyka – rezygnacja z działalności generującej ryzyko lub wyeliminowanie prawdopodobieństwa wystąpienia czynnika ryzyka.

Spółki Grupy Kapitałowej Bank zarządzają ryzykiem operacyjnym zgodnie z zasadami zarządzania tym ryzykiem w PKO Banku Polskim SA z uwzględnieniem specyfiki i skali działalności poszczególnych spółek.

37.9. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się Grupy Kapitałowej Banku, pracowników Grupy Kapitałowej Banku lub podmiotów działających w jego imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Grupę standardów postępowania, w tym norm etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest utrwalanie wizerunku podmiotów Grupy Kapitałowej Banku jako instytucji działających zgodnie z prawem i przyjętymi standardami postępowania, godnych zaufania, uczciwych i rzetelnych oraz przeciwdziałanie możliwości utraty reputacji lub wiarygodności oraz wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów prawa i innych i norm postępowania.

We wszystkich podmiotach Grupy Kapitałowej Banku funkcjonują spójne zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności.

W Banku prowadzona jest identyfikacja i ocena ryzyka braku zgodności obejmująca w szczególności określenie, dla każdego z istotnych procesów wewnętrznych narażonych na ryzyko braku zgodności, potencjalnych zagrożeń dotyczących występowania naruszeń prawa i innych norm postępowania, jak również skutków materializacji tych zagrożeń i optymalnych rozwiązań ograniczających poziom ponoszonego ryzyka.

W ramach oceny uwzględnia się również zmiany w otoczeniu regulacyjnym i wyniki działań podejmowanych przez zewnętrzne organy nadzoru i kontroli oraz audyt wewnętrzny.

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka braku zgodności obejmuje zarówno Bank jak i Spółki Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA. Opracowywane w cyklach kwartalnych raporty zawierają informacje przekazywane przez Spółki Grupy Kapitałowej Banku, w tym dotyczące przypadków braku zgodności. Odbiorcami raportów są Komitet Ryzyka, Zarząd Banku, Komitet Audytu Rady Nadzorczej oraz Rada Nadzorcza. Raporty zawierają między innymi informacje na temat:

- wyników identyfikacji i oceny ryzyka braku zgodności,
- przypadków materializacji ryzyka braku zgodności w Grupie Kapitałowej i sektorze finansowym,
- najważniejszych zmian otoczenia regulacyjnego i prowadzonych w Banku działań dostosowawczych do nowych regulacji i standardów postępowania,
- wyników kontroli zewnętrznych realizowanych w Banku i spółkach Grupy Kapitałowej Banku,
- realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych przez zewnętrzne organy nadzoru i kontroli, jak również istotnej korespondencji prowadzonej przez Bank z tymi organami.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności odnosi się w szczególności do następujących zagadnień:

- zapobiegania angażowaniu Grupy Kapitałowej Banku w działalność niezgodną z prawem,
- zapewnienia ochrony informacji,
- propagowania standardów etycznych i monitorowania ich funkcjonowania,
- zarządzania konfliktami interesów,
- zapobiegania przyjmowania i przekazywania przez pracowników Grupy Kapitałowej Banku korzyści i zachęt, które mogłyby skutkować powstawaniem nieformalnych zobowiązań w relacjach z przedstawicielami organów administracji publicznej, klientami lub kontrahentami, powodować konflikty interesów lub w inny sposób negatywnie rzutować na sposób wykonywania przez pracowników ich obowiązków służbowych,
- profesjonalnego, rzetelnego i przejrzystego formułowania oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych,
- niezwłocznego, uczciwego i profesjonalnego rozpatrywania skarg, wniosków i reklamacji klientów.

37.10. Zarządzanie ryzykiem strategicznym

Ryzyko strategiczne jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Celem zarządzania ryzykiem strategicznym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Pomiar poziomu ryzyka strategicznego Banku dokonywany jest poprzez ocenę wpływu wyodrębnionych w działalności i otoczeniu grup czynników, do których należą w szczególności:

- czynniki zewnętrzne,
- czynniki związane ze wzrostem i rozwojem działalności bankowej,
- czynniki związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi,
- czynniki związane z działalnością inwestycyjną,
- czynniki związane z kulturą organizacji.

Monitorowanie poziomu ryzyka strategicznego dokonywane jest w Banku w okresach co najmniej rocznych.

Raportowanie ryzyka strategicznego prowadzone jest w Banku w okresach rocznych. Odbiorcami raportów o poziomie ryzyka strategicznego są Zarząd, dyrektorzy Banku oraz dyrektorzy zarządzający Centrali Banku.

Zarządzanie ryzykiem strategicznym w Banku dotyczy przede wszystkim podejmowania działań w przypadku wystąpienia podwyższonego poziomu ryzyka strategicznego.

37.11. Zarządzanie ryzykiem reputacji

Ryzyko reputacji jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych odchyleń od zaplanowanego wyniku finansowego Grupy Kapitałowej Banku wskutek pogorszenia się wizerunku Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Grupy Kapitałowej Banku oraz ograniczanie prawdopodobieństwa wystąpienia i wysokości straty wynikającej z naruszenia wizerunku Grupy Kapitałowej Banku.

Wskaźniki ryzyka reputacji są obliczane na podstawie rocznej oceny zidentyfikowanych w danym roku kalendarzowym negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych dla poszczególnych kategorii zdarzeń wizerunkowych. Podstawowymi narzędziami wykorzystywanymi do określania poziomu ryzyka reputacji Grupy Kapitałowej Banku są:

- katalog kategorii zdarzeń wizerunkowych zawierający wykaz kategorii zdarzeń wizerunkowych wraz z przypisanymi do nich wagami,
- rejestr zdarzeń wizerunkowych zawierający wykaz zaistniałych negatywnych zdarzeń wizerunkowych pogrupowanych według kategorii zdarzeń wizerunkowych.

Monitorowanie zdarzeń wizerunkowych prowadzone jest na bieżąco i obejmuje:

- monitorowanie zewnętrznych i wewnętrznych kanałów komunikacji Grupy Kapitałowej Banku z otoczeniem pod kątem identyfikacji negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych,
- gromadzenie i analizowanie informacji dotyczących wystąpienia albo możliwości wystąpienia zdarzenia wizerunkowego,
- rejestrowanie danych o zidentyfikowanych negatywnych skutkach zdarzeń wizerunkowych.

Raportowanie ryzyka reputacji jest prowadzone w Banku w okresach rocznych. Odbiorcami informacji o poziomie ryzyka reputacji są komórki Pionu Ryzyka Bankowego.

Zarządzanie ryzykiem reputacji w Grupie Kapitałowej obejmuje w szczególności działania zapobiegawcze służące ograniczaniu występowania lub minimalizowaniu skali i zakresu występowania zdarzeń wizerunkowych oraz dobór efektywnych narzędzi dla działań osłonowych służących eliminowaniu, łagodzeniu lub minimalizowaniu niekorzystnego wpływu negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych na wizerunek Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

38. Adekwatność kapitałowa

Cele i zasady zarządzania adekwatnością kapitałową zostały szczegółowo opisane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za rok 2011. W sprawozdaniu tym została również zawarta informacja o składnikach funduszy własnych Grupy Kapitałowej Banku wyliczanych dla potrzeb adekwatności kapitałowej a także o metodach kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Poziom adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej Banku na dzień 30 czerwca 2012 roku utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej ustawowych limitów.

Współczynnik wypłacalności Grupy Kapitałowej Banku, będący jednym z głównych mierników adekwatności kapitałowej wzrósł w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku o 0,64 p.p., co było spowodowane przede wszystkim wzrostem funduszy własnych Banku wyznaczanych dla potrzeb adekwatności kapitałowej.

38.1.1. Fundusze własne dla potrzeb adekwatności kapitałowej

Na dzień 30 czerwca 2012 roku fundusze własne Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wyliczane na potrzeby adekwatności kapitałowej wzrosły o 2 257 797 tysięcy PLN, głównie w skutek zaliczenia do funduszy własnych wyniku Banku za rok 2011 po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia (w wysokości 2 366 122 tysięcy PLN).

Informacja o strukturze funduszy własnych Grupy Kapitałowej Banku wyznaczanych dla potrzeb adekwatności kapitałowej została zawarta w poniższej tabeli:

FUNDUSZE WŁASNE GRUPY KAPITAŁOWEJ	30.06.2012	31.12.2011
Fundusze podstawowe (Tier 1)	18 971 668	16 664 233
Kapitał zakładowy	1 250 000	1 250 000
Kapitał zapasowy	15 363 674	13 041 390
Kapitał rezerwowy	3 437 957	3 460 368
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 070 000	1 070 000
Niepodzielony zysk z lat ubiegłych, zysk w trakcie zatwierdzania pomniejszony o przewidywane obciążenia	(103 340)	(23 162)
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych, kapitałowych i pozostałych należnościach zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży	(97 602)	(129 518)
Korekty aktualizujące wartość wyceny aktywów w portfelu handlowym	(19)	(143)
Wartości niematerialne, w tym:	(1 770 959)	(1 800 008)
wartość firmy jednostek podporządkowanych	(228 950)	(227 349)
Zaangażowania kapitałowe	(78 715)	(109 054)
Ujemne różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(97 400)	(94 350)
Udziały niekontrolujące	(1 928)	(1 290)
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	1 569 066	1 545 549
Zobowiązania podporządkowane zaliczone do funduszy uzupełniających	1 600 700	1 600 700
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych i kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży (w wysokości 80% wartości przed opodatkowaniem)	44 065	51 576
Dodatkowe różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	3 016	2 327
Zaangażowania kapitałowe	(78 715)	(109 054)
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	59 979	133 134
RAZEM FUNDUSZE WŁASNE	20 600 713	18 342 916

38.1.2. Wymogi kapitałowe (Filar I)

Poniższa tabela prezentuje wymogi kapitałowe Grupy Kapitałowej Banku z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Wymogi kapitałowe	30.06.2012	31.12.2011
Ryzyko kredytowe	11 256 992	10 657 309
kredytowe (księga bankowa)	11 132 432	10 534 714
kredytowe kontrahenta (księga handlowa)	124 560	122 595
Ryzyko rynkowe	500 523	355 284
cen kapitałowych papierów wartościowych	710	1 604
szczególne cen instrumentów dłużnych	404 706	262 412
ogólne stóp procentowych	95 107	91 268
Ryzyko operacyjne	912 787	852 099
Łączny wymóg kapitałowy	12 670 302	11 864 692
Współczynnik wypłacalności	13,01%	12,37%

Wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego był głównie konsekwencją wejścia w życie postanowień Uchwały nr 153/2011 KNF* w wyniku której od daty 30 czerwca 2012 roku nastąpił wzrost wagi ryzyka (z 75% do 100%) dla ekspozycji detalicznych, oraz dla ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomości mieszkalnej, w przypadku których wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej uzależniona jest od zmian kursu waluty lub walut innych niż waluty przychodów osiąganych przez dłużnika.

Wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego wynika głównie ze wzrostu wartości zobowiązań z tytułu gwarantowania emisji obligacji korporacyjnych o ok. 222%.

Wymóg kapitałowy Banku z tytułu ryzyka operacyjnego został wyliczony metodą zaawansowaną (AMA), z ograniczeniem na spadek wymogu kapitałowego nie więcej niż do poziomu 75% wymogu wyliczanego metodą standardową (TSA). Wymóg na ryzyko operacyjne spółek Grupy Kapitałowej Banku w obu okresach został wyliczony metodą podstawowego wskaźnika (BIA). Wzrost wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego

* Uchwała nr 153/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 7 czerwca 2011 r. zmieniająca uchwałę nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (Dz. Urz. KNF nr 8 z dn. 29.07.2011 poz. 29)

z kwoty 852 miliony PLN (wg stanu na 31 grudnia 2011 roku) do 913 milionów PLN (wg stanu na 30 czerwca 2012 roku) wynika z corocznego przeszacowania wartości wymogu wyliczanego metodą standardową (TSA) oraz metodą podstawowego wskaźnika (BIA), uwzględniającego różnicę ważonego wyniku brutto między rokiem 2011 a rokiem 2008.

38.1.3. Kapitał wewnętrzny (Filar II)

Zasady wyznaczania kapitału wewnętrznego w Grupie Kapitałowej zostały opisane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za rok 2011.

38.1.4. Ujawnienia (Filar III)

Zgodnie z § 6 uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu (Dz. Urz. KNF z 2008 roku Nr 8, poz. 39, z późn. zm.), PKO Bank Polski SA, będąca jednostką dominującą w rozumieniu § 3 tej uchwały, ogłasza w cyklu rocznym informacje dotyczące adekwatności kapitałowej w odrębnym dokumencie, publikowanym nie później niż w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Raport „Adekwatność kapitałowa i zarządzanie ryzykiem (Filar III) Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA według stanu na 31 grudnia 2011 roku” został opublikowany na stronie internetowej Banku w dniu 5 lipca 2012 roku.

Szczegółowe informacje o zakresie ujawnianych informacji w zakresie adekwatności kapitałowej, sposobie ich weryfikacji oraz publikacji zawierają Zasady polityki informacyjnej PKO Banku Polskiego SA w zakresie adekwatności kapitałowej udostępnione na stronie internetowej Banku (www.pkobp.pl).

INFORMACJE DOTYCZĄCE ZDARZEŃ NASTĘPUJĄCYCH PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

39. Zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy

1. W dniu 20 lipca 2012 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. - spółki zależnej od Banku - podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 21 685 tysięcy PLN. Udziały w podwyższonym kapitale zostaną objęte przez dotychczasowych wspólników tj. PKO Bank Polski SA, który obejmie udziały za kwotę 21 682 tysięcy PLN oraz Qualia Development Sp. z o.o., która obejmie udziały za kwotę 3 tysięcy PLN.
2. W dniu 24 lipca 2012 roku Bank oraz pozostałe instytucje finansujące działalność Polimex-Mostostal SA, podpisały umowę ze Spółką w sprawie powstrzymania się od egzekwowania zobowiązań Spółki na okres czterech miesięcy. Według stanu na koniec czerwca 2012 roku Bank posiadał zaangażowanie bilansowe oraz pozabilansowe wobec Spółki. Bank na datę sprawozdawczą zakwalifikował ekspozycje wobec Spółki jako nie spełniające przesłanek utraty wartości w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki oraz zapisy powyższej umowy, nie wprowadzające istotnych zmian w warunkach współpracy z Klientem.

Bank na bieżąco prowadzi monitoring sytuacji ekonomiczno-finansowej Klienta.

3. W dniu 26 lipca 2012 roku PKO Bank Polski SA otrzymał zawiadomienie od Ministra Skarbu Państwa o zbyciu przez Skarb Państwa znacznego pakietu akcji Banku, w wyniku czego nastąpiła zmiana posiadanej przez Skarb Państwa ogólnej liczby głosów w Banku. Zgodnie z treścią otrzymanego przez Bank zawiadomienia w dniu 24 lipca 2012 roku w drodze transakcji pakietowych zostało zbytych 95 000 000 akcji Banku posiadanych przez Skarb Państwa. Przed przeprowadzeniem transakcji zbycia Skarb Państwa posiadał łącznie 512 406 277 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowiły 40,99% w kapitale zakładowym oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku. W wyniku ww. transakcji zbycia akcji w dniu 24 lipca 2012 roku Skarb Państwa posiada 417 406 277 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowią 33,39% w kapitale zakładowym oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku. Ponadto, Bank Gospodarstwa Krajowego („BGK”), kontrolowany w całości przez Skarb Państwa posiada 128 102 731 akcji na okaziciela dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowią 10,25% w kapitale zakładowym Banku oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku. Przed transakcją zbycia akcji, o której wyżej mowa, Skarb Państwa oraz BGK posiadały 640.509.008 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowiły 51,24% w kapitale zakładowym Banku oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku. Po transakcji zbycia akcji, o której wyżej mowa, Skarb Państwa oraz

- BGK posiadają 545 509 008 akcji Banku dających taką samą liczbę głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Akcje te stanowią 43,64% w kapitale zakładowym Banku oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów w Banku.
4. W dniu 27 lipca 2012 roku Bank otrzymał środki w kwocie 410 milionów CHF z tytułu kredytu, zgodnie z umową podpisaną w dniu 19 czerwca 2012 roku pomiędzy PKO Bankiem Polskim SA a konsorcjum banków. Spłata kredytu nastąpi jednorazowo w dniu 19 czerwca 2015 roku.
 5. Bank otrzymał od ING Otwartego Funduszu Emerytalnego zawiadomienie z dnia 27 lipca 2012 roku o zwiększeniu stanu posiadania akcji PKO Banku Polskiego SA powyżej progu 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. W wyniku nabycia akcji PKO Banku Polskiego SA rozliczonych w dniu 24 lipca 2012 roku, ING Otwarty Fundusz Emerytalny zwiększył stan posiadania akcji Banku do 64 594 448, co stanowi 5,17% kapitału zakładowego oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku. Przed nabyciem akcji Fundusz posiadał 53 631 448 akcji PKO Banku Polskiego SA, stanowiących 4,29% kapitału zakładowego oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu Banku

31.07.2012	Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu (podpis)
31.07.2012	Piotr Alicki	Wiceprezes Zarządu (podpis)
31.07.2012	Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu (podpis)
31.07.2012	Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu (podpis)
31.07.2012	Jacek Obłękowski	Wiceprezes Zarządu (podpis)
31.07.2012	Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu (podpis)

Podpis osoby, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych

31.07.2012

Danuta Szymańska

Dyrektor Pionu Rachunkowości

.....
(podpis)